

Część	Tytuł
A	Aktualizacja programu ochrony środowiska na lata 2008-2011 z perspektywą na lata 2012-2015
B	Aktualizacja planu gospodarki odpadami na lata 2008-2011 z perspektywą na lata 2012-2015

SPIS TREŚCI

1	PODSTAWA OPRACOWANIA	3
2	CHARAKTERYSTYKA GMINY SOLEC KUJAWSKI	3
2.1	INFORMACJE OGÓLNE	3
2.2	DANE GOSPODARCZE	4
2.3	DANE STATYSTYCZNE	6
2.4	SOŁECTWA GMINY SOLEC KUJAWSKI	7
3	STAN ŚRODOWISKA GMINY SOLEC KUJAWSKI	7
3.1	GEOMORFOLOGIA I MORFOLOGIA	7
3.2	GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA	8
3.2.1	<i>Wody powierzchniowe</i>	8
3.2.2	<i>Wody podziemne</i>	8
3.2.3	<i>Zużycie wody</i>	9
3.2.4	<i>Gospodarka ściekowa</i>	10
3.2.5	<i>Gospodarowanie i użytkowanie wód powierzchniowych</i>	11
3.3	PRZYRODA I KRAJOBRAZ GMINY SOLEC KUJAWSKI	11
3.4	WARUNKI KLIMATYCZNE I JAKOŚĆ POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO	16
3.5	HAŁAS	18
3.6	POLA ELEKTROMAGNETYCZNE	19
3.7	ZIEMIA, GLEBA I ZASOBY KOPALIN	19
3.8	POWAŻNE AWARIE, W TYM AWARIE PRZEMYSŁOWE	20
4	KIERUNKI OCHRONY ŚRODOWISKA	20
4.1	KIERUNKI DZIAŁAŃ O CHARAKTERZE SYSTEMOWYM	21
4.1.1	<i>Edukacja ekologiczna</i>	21
4.1.2	<i>Planowanie przestrzenne</i>	21
4.1.3	<i>Zarządzanie środowiskowe</i>	21
4.2	KIERUNKI OCHRONY I RACJONALNEGO UŻYTKOWANIA ZASOBÓW PRZYRODNICZYCH	22
4.2.1	<i>Ochrona przyrody i krajobrazu</i>	22
4.2.2	<i>Ochrona i zrównoważony rozwój lasów</i>	23
4.2.3	<i>Ochrona powierzchni ziemi i gleb</i>	23
4.2.4	<i>Ochrona zasobów kopalin</i>	23
4.3	ZRÓWNOWAŻONE WYKORZYSTANIE SUROWCÓW, MATERIAŁÓW, WODY I ENERGII	23
4.3.1	<i>Materiałochłonność, wodochłonność, energochłonność i odpadowość</i>	23
4.3.2	<i>Kształtowanie zasobów wodnych oraz ochrona przed powodzią i skutkami suszy</i>	24
4.3.3	<i>Wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych</i>	24
4.4	KIERUNKI DALSZEJ POPRAWY JAKOŚCI ŚRODOWISKA	24
4.4.1	<i>Poprawa jakości wód</i>	24
4.4.2	<i>Poprawa jakości powietrza atmosferycznego</i>	25
4.4.3	<i>Poprawa klimatu akustycznego</i>	26
4.4.4	<i>Ochrona przed polami elektromagnetycznymi</i>	26
4.4.5	<i>Ochrona przed poważnymi awariami</i>	26
5	HARMONOGRAM I SPOSÓB FINANSOWANIA REALIZACJI ZADAŃ DO ROKU 2010 Z PERSPEKTYWĄ 2011-2014	26
6	NAKLADY FINANSOWE	27
7	ZARZĄDZANIE PROGRAMEM OCHRONY ŚRODOWISKA	28
	ZAŁĄCZNIK NR 1	27

1 Podstawa opracowania

Opracowanie niniejsze wykonano na podstawie umowy zawartej w dniu 15 maja 2008 roku pomiędzy gminą Solec Kujawski a Zakładem Sozotechniki Sp. z o.o. w Bydgoszczy (zlecenie nr 08047).

Zgodnie z art. 17 i 18 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku prawo ochrony środowiska (Tekst jednolity Dz. U. z 2008 roku nr 25 poz. 150) organ wykonawczy gminy w celu realizacji polityki ekologicznej państwa, sporządza gminny program ochrony środowiska. Projekt programu ochrony środowiska podlega zaopiniowaniu przez zarząd powiatu. Program ten uchwała rada gminy. Program ochrony środowiska, podobnie jak polityka ekologiczna państwa podlega aktualizacji co 4 lata.

Zgodnie z art. 14 ustawy – Prawo ochrony środowiska program ochrony środowiska określa w szczególności:

- cele ekologiczne,
- priorytety ekologiczne,
- poziomy celów długoterminowych,
- rodzaj i harmonogram działań proekologicznych,
- środki niezbędne do osiągnięcia celów, w tym mechanizmy prawno-ekonomiczne i środki finansowe.

Program został skorelowany z „Programem ochrony środowiska z planem gospodarki odpadami województwa kujawsko - pomorskiego 2010”, „Programem Ochrony Środowiska z Planem Gospodarki Odpadami powiatu bydgoskiego. Aktualizacja na lata 2008-2011 z perspektywą na lata 2012-2015” oraz wykorzystuje cele i działania ujęte w „Polityce ekologicznej państwa na lata 2007-2010 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2011-2014”.

Przy sporządzaniu programu uwzględniono wszystkie wymagania obowiązujących przepisów prawnych (ustaw i przepisów wykonawczych), które obowiązywały na dzień sporządzania programu i dotyczą zagadnień ochrony środowiska i racjonalnego wykorzystania zasobów naturalnych.

Program ochrony środowiska został opracowany ponadto w oparciu o informacje zawarte w dostępnych opublikowanych dokumentach (np. Raporty o stanie środowiska, Roczniki GUS i Roczniki US w Bydgoszczy) oraz na stronach internetowych, w bazie danych WIOŚ w Bydgoszczy.

2 Charakterystyka gminy Solec Kujawski

2.1 Informacje ogólne

Gmina Solec Kujawski jest gminą miejsko-wiejską usytuowaną w województwie kujawsko-pomorskim, w powiecie bydgoskim. Gmina zajmuje powierzchnię 175,35 km², którą zamieszkuje ponad 16 tys. mieszkańców. Siedzibą gminy jest miasto Solec Kujawski położone na lewym brzegu Wisły, w odległości 20 km od Bydgoszczy i 35 km od Torunia. Tereny na południe miasta porasta jeden z największych kompleksów leśnych - Puszcza Bydgoska. Powierzchnia gruntów leśnych w gminie, według danych GUS, w 2006 roku wynosiła 13261,7 ha ogółem, w tym 12864,3 ha stanowiły lasy. W skład gminy Solec Kujawski wchodzi cztery sołectwa: Otorowo-Makowiska, Chrośna, Kujawska, Przyłubie. Gmina Solec Kujawski liczy 14 miejscowości, w tym miasto Solec Kujawski. Gmina graniczy z gminami: Bydgoszcz, Nowa Wieś Wielka, Rojewo, Wielka Nieszawka, Zławieś Wielka.

Źródło www.bip.soleckujawski.pl

Rycina nr 2.1-1 Granice gminy Solec Kujawski.

2.2 Dane gospodarcze

Gmina Solec Kujawski to gmina przemysłowo-rolnicza. Powierzchnia użytków rolnych obejmuje 2707 ha, z czego 1589 ha to grunty orne. Według powszechnego spisu rolnego w 2002 r. liczba gospodarstw rolnych wynosiła 357, z czego 355 stanowiły gospodarstwa indywidualne. Wśród gospodarstw rolnych największą liczbę stanowiły gospodarstwa o powierzchni do 1 ha włącznie.

Gmina Solec Kujawski położona jest zarówno blisko Bydgoszczy jak i Torunia - miast na prawach powiatu. Lokalizacja taka sprzyja dynamicznemu rozwojowi gminy. W ciągu ostatnich trzech lat liczba podmiotów gospodarczych wzrosła w sektorze prywatnym o 80 natomiast w sektorze publicznym o 5. Według danych GUS (stan na dzień 31 grudnia 2006r.) liczba podmiotów na terenie gminy wynosiła 1453, wśród których można wymienić:

- państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego: 19
- przedsiębiorstwa państwowe: 0
- spółdzielnie: 3, Spółdzielnia Mieszkaniowa „Transportowiec”, Młodzieżowa Spółdzielnia Mieszkaniowa, Powszechna Spółdzielnia Spożywców „Społem”,
- stowarzyszenia i organizacje społeczne: 24
- spółki prawa handlowego: 65 - w tym spółki z udziałem kapitału zagranicznego: 11
- osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą: 1136

Na obszarze miasta i gminy funkcjonuje co najmniej 30 firm mających podstawowe znaczenie dla miejscowego rynku pracy. Do najważniejszych przedsiębiorstw zalicza się:

- Solbet - największy producent betonu komórkowego w Polsce,
- Solbus - produkcja, sprzedaż i serwis nowoczesnych autobusów średniej pojemności marki Solbus, produkcja minibusów we współpracy z firmą Busmarket,
- KMW Engineering - produkcja, sprzedaż, montaż i serwis urządzeń i systemów wentylacyjnych oraz klimatyzacyjnych,
- Drobex - wytwarzanie mięsa drobiowego i jego przetworów, drobiowych wyrobów wędliniarskich, sprzedaż na rynku krajowym,

- Pasaco - produkcja i przetwarzanie papieru (papier powlekany i samokopiujący, rolki kasowe, składanki komputerowe (do drukarek igłowych), papier do drukarek atramentowych oraz etykiety samoprzylepne,
- Klimat Solc - kompleksowa obsługa w zakresie projektu, dostaw, montażu i serwisu produkowanych przez tę firmę systemów wentylacyjnych,
- Autos - jeden z największych dystrybutorów części zamiennych do pojazdów ciężarowych w Polsce, usługi naprawcze, sprzedaż samochodów ciężarowych, ,
- Granit – kamieniarstwo, jedna z największych firm kamieniarskich w Polsce,
- Alco - produkcja i montaż schodów drewnianych, usługi stolarskie.

Łącznie w wyżej wymienionych firmach zatrudnionych jest ponad połowa wszystkich pracujących mieszkańców Solca Kujawskiego. Część z nich posiada własną sieć kooperatorów na terenie całego województwa, a często również poza nim.

Na przestrzeni ostatnich lat gmina osiągnęła znaczące sukcesy w zakresie rozwoju gospodarczego. Było to możliwe za sprawą inwestycji prowadzonych przez samorząd, dzięki którym tereny gminy zostały w dużym stopniu zagospodarowane w podstawowe urządzenia infrastruktury komunalnej i społecznej. Osiągnięcia w zakresie realizacji takich inwestycji jak: budowa sieci wodociągowej - kanalizacyjnych, budowa oczyszczalni ścieków, budowa dróg, modernizacja i budowa oświetlenia ulicznego, przyczyniły się do zaspokojenia podstawowych potrzeb mieszkańców gminy, a także zwiększyły jej atrakcyjność gospodarczą. Wpłynęły także na poprawę warunków życia mieszkańców. W Solcu Kujawskim znajduje się kompleks sportowo-rekreacyjny, w tym hala sportowa, basen, stadion i boisko treningowe.

W maju 2008 roku został otwarty Park Jurajski, w którym znajduje się muzeum, ścieżka edukacyjna z modelami ponad 1000 dinozaurów, oczka wodne, miejsca zabaw dla dzieci, obiekty gastronomiczne, wiatka położona na wysepce otoczonej wodą i inne atrakcje. Gmina Solc Kujawski posiada budynki mieszkalne, handlowo - usługowe i nieruchomości niezabudowane przeznaczone do zagospodarowania. Około 70 ha gruntów przeznaczonych jest pod realizację inwestycji związanych z budownictwem przemysłowym i handlowo-usługowym. Solc Kujawski posiada korzystne warunki do inwestowania i prowadzenia działalności gospodarczej. Dogodne warunki inwestycyjne determinują takie projekty jak:

- "Park Przemysłowy" - tereny położone przy drodze krajowej Nr 10 (Szczecin-Warszawa), o powierzchni 36 ha, przeznaczone pod działalność gospodarczą,
- „Inkubator Przedsiębiorczości”, w którym młodzi przedsiębiorcy rozpoczynający działalność gospodarczą, mogą ją prowadzić przy wydatnym wsparciu samorządu.
- Regionalne Centrum Przedsiębiorczości, Spółka z o.o., w której 100% udziałów posiada Gmina Solc Kujawski. Powołanie Regionalnego Centrum Przedsiębiorczości stworzyło możliwość dalszego rozwoju przedsiębiorczości w gminie poprzez rozszerzenie działalności w zakresie organizowania szkoleń, dokształcania zawodowego oraz prowadzenia innej działalności, w istotny sposób ograniczającej bezrobocie występujące w regionie.

Odwiedzając gminę Solc Kujawski warto zobaczyć:

- kościół Parafii pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa, wybudowany w 1847 roku, posiadający piękne witraże,
- kościół Parafii pw. Świętego Stanisława Biskupa i Męczennika wybudowany w latach 1911 - 1912, posiadający stylowe nawy, prezbiterium i piękne ołtarze wykonane w stylu barokowym oraz ołtarz główny zbudowany w stylu manierystycznym o bogatej dekoracji,
- kamienicę przy ul. 23 stycznia 13, w której aktualnie mieści się Zespół Szkół Zawodowych. Wybudowana została w latach 1891 - 1903 w stylu neoklasycyzmu,
- salę o ponad stuletniej tradycji Ochotniczej Straży Pożarnej, mieszczącą się przy ulicy 29 listopada,
- fragmenty Osadnictwa Olanderskiego, które znajdują się na terenie wsi Otorowo i Przyłubie,
- Radiowe Centrum Nadawcze, uruchomione w 1999 roku, które umożliwia słyszalność I programu Polskiego Radia w całym kraju i poza jego granicami. Dwa maszty - nadajniki stanowiące element naszego krajobrazu są przykładem wykorzystania przez gminę szansy rozwojowej i promocyjnej,
- przepiękne topole - pomniki przyrody zdobiące krajobraz nadwiślański,
- teren chronionego krajobrazu "Wydm Kotliny Toruńsko – Bydgoskiej", chronione terasy w większości położone są w granicach pradolina rzeki Wisły, pokrytej jednym z największych w Polsce pól wydmowych śródlądowych.

2.3 Dane statystyczne

Na terenie gminy znajduje się jeden ośrodek posiadający status miasta i będący siedzibą gminy – Solec Kujawski oraz cztery sołectwa. Teren gminy pod koniec 2006 roku zamieszkiwało 16137 mieszkańców, ale ich liczba stale wzrasta ze względu na dużą skalę migracji ludności z miasta Bydgoszczy. Średnia gęstość zaludnienia wynosiła 92 osoby/km².

Stan zaludnienia w gminie Solec Kujawski, wg danych GUS, w latach 2004-2006, z podziałem na tereny miejskie i wiejskie przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela nr 2.3-1 Liczba ludności w gminie Solec Kujawski w latach 2004-2006

Gmina Solec Kujawski	2004 r.	2005 r.	2006 r.
1	2	3	4
Ludność	15956	16039	16137
- miasto	14958	15026	15116
- obszar wiejski	998	1013	1021
Ludność na 1 km²	91	92	92

Z powyższej tabeli można wnioskować, że liczba ludności w gminie Solec Kujawski wykazuje tendencję wzrostową, zarówno w mieście jak i na terenach wiejskich.

Badania statystyczne podają tendencję dodatniego przyrostu naturalnego na terenie powiatu i gminy. Przyrost naturalny ogółem, w latach 2004-2006 z podziałem na tereny wiejskie i obszar miasta przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela nr 2.3-2 Ruch naturalny ludności w gminie Solec Kujawski w latach 2004-2006

Przyrost naturalny (ogółem)			
Gmina Solec Kujawski	2004 r.	2005 r.	2006 r.
1	2	3	4
Ogółem	9	30	51
- miasto	1	28	32
- obszar wiejski	8	2	19

Analizując powyższe dane można zauważyć na przestrzeni lat wyraźną tendencję wzrostu w mieście Solec Kujawski oraz na terenach wiejskich. Jednak miasto Solec Kujawski charakteryzuje się wyższym przyrostem w porównaniu z terenami wiejskimi.

Wskaźnik migracji wewnętrznej w gminie Solec Kujawski (stosunek liczby zameldowań do wymeldowań), wg danych GUS z 2006 r. przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela nr 2.3-3 Wskaźnik migracji wewnętrznej w gminie Solec Kujawski w 2006 r.

Jednostka terytorialna	Wskaźnik migracji wewnętrznej								
	ogółem			miasto			obszary wiejskie		
	2004	2005	2006	2004	2005	2006	2004	2005	2006
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Gmina Solec Kujawski	1,36	1,41	1,31	1,37	1,65	1,35	1,27	1,24	1,52
Solec Kujawski - miasto	1,34	1,41	1,43	1,38	1,66	1,60	1,23	1,26	1,47
Solec Kujawski - obszar wiejski	1,50	1,46	0,76	1,33	1,60	0,56	0,00	1,00	2,00

Z danych przedstawionych w tabeli wynika, że w gminie Solec Kujawski, w analizowanym okresie stosunek liczby zameldowań do wymeldowań wskazywał dość wyrównany poziom. Zauważalna jest tendencja wzrostu liczby zameldowań w stosunku do wymeldowań, zarówno na obszarze miasta jak i na obszarach wiejskich. Gminę charakteryzuje mały udział liczby mieszkańców terenów wiejskich w ogólnej liczbie mieszkańców gminy. Obserwując wskaźniki migracji wewnętrznej

na terenach miejskich i wiejskich zauważyć można ogólny ruch w kierunku zamieszkiwania ludności na terenie miasta Solec Kujawski.

2.4 Sołectwa gminy Solec Kujawski

- Sołectwo Otorowo - Makowiska

Otorowo - wieś położona w województwie kujawsko-pomorskim, w powiecie bydgoskim, w gminie Solec Kujawski. Od XVI wieku zaznacza swoją obecność osadnictwo olenderskie (menonici). Jedną z pozostałości jest chata pomenonicka z I połowy XIX w.

Makowiska - wieś położona w województwie kujawsko-pomorskim, w powiecie bydgoskim, w gminie Solec Kujawski. W latach 1975-1998 miejscowość administracyjnie należała do województwa bydgoskiego.

- Sołectwo Chrośna

Chrośna – wieś położona w centrum Puszczy Bydgoskiej. Odbędzie się tu jedna z potyczek Powstania Wielkopolskiego. W 1934 roku znajdowały się tu takie instytucje jak poczta, sklep oraz szkoła, która została zlikwidowana przy okazji ostatnich reform. Na przełomie wieków wieś zamieszkiwało 312 osób, w tym 310 ewangelików oraz 2 katolików. Wieś pięknie położona i warta odwiedzenia.

- Sołectwo Kujawska

Kabat - wieś położona w województwie kujawsko-pomorskim, w powiecie bydgoskim, w gminie Solec Kujawski. W latach 1975-1998 miejscowość administracyjnie należała do województwa bydgoskiego.

- Sołectwo Przyłubie

Przyłubie – wieś położona na terenie województwa kujawsko-pomorskiego, w powiecie bydgoskim, w gminie Solec Kujawski. Znajduje się w obrębie Obszaru Chronionego Krajobrazu Wydm Kotliny Toruńsko-Bydgoskiej. Powierzchnia wsi wynosi 12 901 ha. Obecnie wieś zamieszkuje 231 osób. Na terenie wsi produkcję rolniczą prowadzi 45 gospodarstw rolnych. Powierzchnia ogólna gruntów - 538 ha, w tym 500 ha użytków rolnych. Główne kierunki produkcji to uprawa zbóż, roślin okopowych i pastewnych. Przez wieś przebiega linia kolejowa z Bydgoszczy do Warszawy. Północną granicę wsi Przyłubie stanowi Wisła, będąca drogą wodną o parametrach I klasy żeglarskiej. Przez teren Przyłubia przebiegają: Pieszy Szlak im. Tadeusza Dolczewskiego o łącznej długości 16 km, Pieszy Szlak „Zielonej Strugi” o łącznej długości 31 km i Rowerowy Szlak „Dolina Dolnej Wisły” o łącznej długości 49,7 km. W obrębie Przyłubia znajduje się uruchomione 4 września 1999r. Radiowe Centrum Nadawcze z nadajnikiem o mocy 1000 KW i dwoma masztami radiowymi o wysokości 330 i 289 m, które emitują I Program Polskiego Radia. We wsi zachowane zostały 2 budynki związane z osadnictwem olenderskim. W centrum wsi, na wzgórzu charakterystyczne dla osadnictwa olenderskiego, umiejscowiony jest cmentarz menonicko – ewangelicki z XIX wieku.

3 Stan środowiska gminy Solec Kujawski

3.1 Geomorfologia i morfologia

Zróznicowanie krajobrazu gminy związane jest z procesami erozji i akumulacji fluwioglacjalnej rzecznej oraz procesami eolicznymi. Najmłodsze geologicznie są niskie terasy zalewowe i położone w korycie Wisły na wysokości 32-34 m n.p.m. Występują zarówno na wschód jak i na zachód od Solca Kujawskiego (Otorowo, Przyłubie). Zbudowane są z mułków, piasków pylastych i drobnoziarnistych o miąższości 2-4 m, zalegających na piaskach różnoziarnistych rzecznych i wodnolodowcowych (10-15 m). Terasa zalewowa ma szerokość do 0,7– 0,8 km. Terasy nadzalewowe położone są na wysokości 36 – 48 m n.p.m. Mają one charakter erozyjny. Największą powierzchnię zajmuje terasa erozyjna o wysokości 70-72 m n.p.m. Powszechnym typem krajobrazu na wszystkich poziomach terasowych (poza terasą zalewową) jest

krajobraz eoliczny. Na niższych terasach formy eoliczne są niewielkiej wysokości (2- 4 m n.p.m.), występują sporadycznie. Klasyczne wydmy śródlądowe występują w południowej części gminy, na poziomie terasy pradolińskiej 72-79 m n.p.m. Są to wydmy paraboliczne, wały i pagórki wydmore o wysokości względnej do 30 m, przeciętnie 10-15 m. Najwyższe pagórki osiągają 100-101 m n.p.m. (Szwedzka Góra).

Niewielkie fragmenty terenu gminy należą do krajobrazu morenowego, który zachował się w postaci wysp erozyjnych w okolicach Wypalenisk oraz Chrośny.

W obrębie teras, głównie niższych poziomów występują obniżenia z namułkami organiczno – mineralnymi, lokalnie z torfami o niewielkiej miąższości.

Geneza krajobrazu zdecydowała o charakterze użytkowania. Terasa nadzalewowa oraz niższe poziomy terasowe użytkowane są rolniczo. W ich obrębie zlokalizowana jest zabudowa Solca Kujawskiego oraz rozproszona zabudowa wiejska. Wyższe zwymdione terasy pradolinne są zalesione. Jedynie w obrębie erozyjnych wysp glacialnych oraz w rejonie Kabatu występują grunty rolne i zabudowa Wypalenisk oraz Chrośny.

Baza **surowców użytecznych** na terenie gminy Solec Kujawski jest dość uboga.

Ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2005 r. Nr 228 poz. 1947 z późn. zm.) traktuje surowce naturalne jako kopaliny. Kopaliny dzieli się na podstawowe i pospolite.

Do kopalin podstawowych zalicza się:

- gaz ziemny, ropę naftową oraz jej naturalne pochodne, węgiel brunatny, węgiel kamienny i metan z węgla kamiennego;
- kruszce metali szlachetnych, rudy metali (z wyjątkiem darniowych rud żelaza) i metale w stanie rodzimym, łącznie z rudami pierwiastków rzadkich i rozproszonych oraz pierwiastków promieniotwórczych;
- apatyt, baryt, fluoryt, fosforyt, gips i anhydryt, piryt, siarkę rodzimą, sole potasowe i potasowo-magnezowe, sole strontu, sól kamienną;
- azbest, bentonit, diatomit, dolomit, gliny biało wypalające się i kamionkowe, gliny i łupki ogniotrwale, grafit, kaolin, kamienie szlachetne i ozdobne, kwarc, kwarcyt, magnezyt, miki, marmury i wapienie krystaliczne, piaski formierskie i szklarskie, skalenie, ziemię krzemionkową.

Pozostałe niewymienione wyżej kopaliny są kopalinami pospolitymi.

Na terenie gminy bogactwem możliwym do eksploataowania jest kruszywo naturalne zaliczane do kopalin pospolitych.

Ze złoża „Chrośna I” położonego w miejscowości Chrośno, zasoby złoża możliwe do wydobywania wynoszą 36,76 tys m³ torfu. Okres ważności koncesji mija we wrześniu 2009 r. Ponadto na terenie gminy istnieją złoża kruszywa naturalnego w miejscowości Makowiska. SA to złoża „Makowiska II” i „Makowiska III”, o powierzchni złóż wynoszących odpowiednio 1,9 i 2,26 ha. Koncesja na wydobywanie tych złóż została udzielona odpowiednio do końca sierpnia 2028 i końca grudnia 2009 r.

3.2 Gospodarka wodno-ściekowa

3.2.1 Wody powierzchniowe

Pomimo, iż gmina położona jest nad Wisłą, to jednak wykorzystanie jej wód dla potrzeb gospodarczych, a także rekreacyjnych z punktu widzenia potrzeb gminy jest ograniczone, gdyż są to wody pozaklasowe.

Według danych WIOŚ z 2006 r. rzeka Wisła nie podlega monitoringowi na odcinku zlokalizowanym na terenie gminy Solec Kujawski.

Wody powierzchniowe stojące (jeziora), które podlegają monitoringowi WIOŚ na terenie gminy Solec Kujawski nie występują.

3.2.2 Wody podziemne

Gmina Solec Kujawski zasobna jest w wysokiej jakości wody podziemne.

Zachodnia część terenu gminy (ok. 15% obszaru całej gminy) znajduje się w obrębie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Nr 138 - Pradolina Toruń – Eberswalde (Noteć), Qp (wody czwartorzędowe, zbiornik pradoliny). GZWP Nr 138 został przyporządkowany w podregionie bydgoskim do dorzecza Odry pod poz. 14 i obejmuje wody czwartorzędowe wymagające najwyższej ochrony (ONO). Ogólna powierzchnia wynosi 2100 km², średnia głębokość ujęcia 30 m, a szacunkowe zasoby dyspozycyjne wynoszą 400 tys. m³ na dobę. Północno-wschodnia część gminy (w rejonie wsi Przyłubie) znajduje się w obszarze czwartorzędowego zbiornika wód podziemnych nr 141 – „Zbiornik Dolnej Wisły”. Średnia głębokość ujęć w jego granicach wynosi 40 m p.p.t. Zasoby tego zbiornika szacuje się na 84 tys. m³/d. Zbiornik znajduje się w granicach najwyższej ochrony (ONO).

Głównymi zagrożeniami dla jakości wód podziemnych są:

- zanieczyszczenia obszarowe, których głównym źródłem jest rolnictwo (stosowanie gnojowicy, nawozów sztucznych, środków ochrony roślin),
- tradycyjne metody pozbywania się ścieków (rozsączkowanie nie oczyszczonych ścieków w gruncie lub świadome zakładanie nieszczelnych szamb),
- składowiska odpadów,
- działalność gospodarza (stacje paliw, magazyny środków chemicznych),
- awarie przemysłowe.

Do ważniejszych problemów w zakresie zagrożeń wód podziemnych należy zaliczyć zagrożenia, jakie wyniknęły wskutek wieloletniej eksploatacji Nasycalni Drewna w Solcu Kujawskim. Aktualnie prowadzone są prace dokumentacyjne dla określenia zasięgu i stopnia skażenia wód na obszarze wykraczającym również poza teren zakładu. Niezbędne jest ustalenie szybkości przemieszczania się skażenia w warstwie wodonośnej oraz wpływu skażenia na jakość eksploatowanych wód podziemnych położonych w obrębie nasycalni.

3.2.3 Zużycie wody

Stopień zwodociągowania gminy Solec Kujawski wynosi 93,5%. Długość sieci wodociągowej na terenie gminy wynosi 70,9 km. Na terenie miasta i gminy Solec Kujawski do sieci wodociągowej podłączonych jest 1573 gospodarstw domowych.

Na terenie gminy eksploatowane są następujące ujęcia wód podziemnych:

- ujęcie miejskie w Przyłubiu (studnia nr 3,4,6,7) – użytkownik ujęcia Gmina Solec Kujawski,
- ujęcie wiejskie w Chrośnie (studnia nr 1) – użytkownik ujęcia Gmina Solec Kujawski,
- studnia nr 1, 2 – użytkownik ujęcia Składowisko odpadów komunalnych Żółwin – Wypaleniska,
- studnia nr 3, 4 – użytkownik ujęcia Pracowniczy Ogród Działkowy „Bratek” w Solcu Kujawskim,
- studnia nr 1, 2 – użytkownik ujęcia Nadleśnictwo Solec Kujawski,
- studnia nr 1 – użytkownik ujęcia Nadleśnictwo Solec Kujawski – Osada Rudy,
- studnia nr 1 – użytkownik ujęcia Osada Chrośna,
- studnia nr 1, 2, 3 – użytkownik ujęcia Przedsiębiorstwo Wielobranżowe „Solbet” Sp. z o.o. w Solcu Kujawskim,
- studnia nr 2, 5, 6 – użytkownik ujęcia Zakłady Naprawy Samochodów „Solbus” Sp. z o.o.,
- studnia nr 3, 4, 5 – użytkownik ujęcia Przedsiębiorstwo Drobiarskie „Drobex” w Solcu Kujawskim,
- studnia nr 1, 2 – użytkownik ujęcia Ośrodek Zarybieniowy Polskiego Związku Wędkarskiego Otorowo,
- studnia nr 1 – użytkownik ujęcia Zlewnia Mleka Otorowo,
- studnia nr 1a – użytkownik ujęcia Budynek Mieszkalny PKP,
- studnia 1 – użytkownik ujęcia Przedsiębiorstwo Drobiarskie „Drobex” Makowiska,
- studnia nr 1 – użytkownik ujęcia Piekarnia „Społem” w Solcu Kujawskim,
- studnia nr 5 – użytkownik ujęcia Zakład Gospodarki Komunalnej w Solcu Kujawskim.

Gmina zaopatrywana jest w wodę z ujęcia miejskiego w Przyłubiu (studnia nr 3, 4, 6, 7) oraz ujęcia wiejskiego w Chrośnie (studnia nr 1).

Zużycie wody na terenie gminy Solec Kujawski w latach 2004-2006 roku, z uwzględnieniem przeznaczenia wody przedstawiono w poniższej tabeli (dane GUS).

Tabela nr 3.2.3-1 Zużycie wody na terenie gminy Solec Kujawski

Jednostka terytorialna	ogółem		przemysł		rolnictwo i leśnictwo		eksploatacja sieci wodociągowej		gospodarstwa domowe	
	2005 [dam ³ /r]	2006 [dam ³ /r]	2005 [dam ³ /r]	2006 [dam ³ /r]	2005 [dam ³ /r]	2006 [dam ³ /r]	2005 [dam ³ /r]	2006 [dam ³ /r]	2005 [dam ³ /r]	2006 [dam ³ /r]
Gmina Solec Kujawski	3 213,7	3 250,2	425	448	2 201	2 201	587,7	601,2	587,7	601,2
Solec Kujawski - miasto	737,9	750,6	188	187	0	0	549,9	563,6	549,9	563,6
Solec Kujawski - obszar wiejski	2 475,8	2 499,6	237	261	2 201	2 201	37,8	37,6	37,8	37,6

1 dam³ (dekametr) = 1000 m³

Z danych przedstawionych w powyższej tabeli wynika, że najwięcej wody na terenie gminy Solec Kujawski przeznaczają się na rolnictwo i leśnictwo na terenach wiejskich. Na terenie miasta najwięcej wody zużywają gospodarstwa domowe. Ogółem zużycie wody w latach 2005-2006 było na tym samym poziomie.

3.2.4 Gospodarka ściekowa

W celu wyeliminowania zanieczyszczania wód powierzchniowych ściekami, konsekwentnie realizowany jest „Program gospodarki wodno – ściekowej na terenie miasta i gminy Solec Kujawski” przez między innymi budowę oczyszczalni ścieków i systemu kanalizacji ściekowej.

Gmina posiada dobrze rozwiniętą sieć kanalizacyjną (95% skanalizowanych terenów), co pozwala na prowadzenie prawidłowej gospodarki ściekami. Skanalizowana jest również większość terenów przeznaczonych pod działalność gospodarczą.

Długość sieci kanalizacyjnej w gminie wynosi:

- kanalizacja ścieków bytowych:

Solec Kujawski – 41,2 km,

Otorowo – Makowiska – 9,7 km

- kanalizacja ogólnospławna:

Solec Kujawski 1,9 km,

- kanalizacja rozdzielcza:

Solec Kujawski – 43,1 km,

Otorowo - Makowiska – 9,7 km

Do kanalizacji podłączonych jest łącznie 1774 gospodarstw domowych i korzysta z niej 14 837 mieszkańców. Do kanalizacji odprowadzanych jest 1868 m³/d ścieków.

Gmina przeprowadziła remont sieci kanalizacji sanitarnej wzdłuż ulicy Bydgoskiej na odcinku od ul. Żeglarskiej w kierunku przepompowni P1, w wyniku czego wykonano 683,5 mb rurociągu grawitacyjnego i 165 mb rurociągu tłocznego.

W ramach nadzorowania prawidłowej gospodarki ściekowej na terenach nieskanalizowanych prowadzona jest ewidencja i kontrola zbiorników bezodpływowych, m.in. częstotliwość wywozu nieczystości z szamb, zgodnie z ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Dla każdego zbiornika założona jest karta informacyjna.

W listopadzie 2001 roku została uruchomiona oczyszczalnia ścieków „Kapuściska”, do której odprowadzane są ścieki z terenu miasta i gminy Solec Kujawski. Ilość odprowadzanych ścieków na dobę wynosi 3100 m³. Inwestycja ta o dużym znaczeniu ekologicznym przyczyniła się do uniknięcia płacenia przez gminę kar za wprowadzanie ścieków do Wisły.

Na lata 2006-2013 zaplanowano wybudowanie przy obiektowych oczyszczalni ścieków na terenach wiejskich (Chrośna, Przyłubie, Rudy, Wypaleniska).

Wody deszczowe z rejonu ulic Wiejskiej, Słonecznej, Wiosennej, Tęczowej i Łąkowej w Solcu Kujawskim, ze zlewni o powierzchni 41,18 ha po oczyszczeniu w separatorze odprowadzane są kolektorami D-4 i D-5 do rowu melioracyjnego RSM-18 łączącego się ze Strugą Młyńską.

3.2.5 Gospodarowanie i użytkowanie wód powierzchniowych

Wody powierzchniowe gminy Solec Kujawski są wykorzystywane do:

- podlewania ogrodów działkowych,
- do celów ochrony przeciwpowodziowej – tereny zagrożone w gminie Solec Kujawski położone są po lewej stronie rzeki Wisły pomiędzy 752 a 768 km, tj. na długości 16 km. Występują tu tereny chronione wałem przeciwpowodziowym i tereny niechronione. Tereny nie obwałowane zalegają na terenach zalewowych pradoliny rzeki Wisły i są zalewane przy wystąpieniu wód wielkich. Wyróżnia się dwa kompleksy terenów nie obwałowanych: Kompleks I „Przyłubie”, Kompleks II „Solec Kujawski”.

Kontrola wód powierzchniowych w gminie polega na przeprowadzaniu:

- analizy wód opadowych na zawartość zawiesin ogólnych i substancji ekstrahujących się eterem naftowym,
- kontroli rowów melioracyjnych ze szczególnym uwzględnieniem czy są tam odprowadzane ścieki z nieruchomości.

3.3 Przyroda i krajobraz gminy Solec Kujawski

Na terenie gminy ani w jej otoczeniu **nie występują parki krajobrazowe oraz parki narodowe ani ich otuliny.**

Na terenie gminy Solec Kujawski, w leśnictwie Łażyn znajduje się **rezerwat przyrody „Łażyn”**. Rezerwat utworzono w 2002r. w celu zachowania ze względów naukowych i dydaktycznych fragmentu boru świeżego o charakterze naturalnym z ponad 170-letnim drzewostanem sosnowym. Powierzchnia rezerwatu wynosi 26,36 ha.

Gmina Solec Kujawski znajduje się w obrębie Obszaru Chronionego Krajobrazu Wydm Kotliny Toruńsko-Bydgoskiej.

Obszar Chronionego Krajobrazu Wydm Kotliny Toruńsko-Bydgoskiej obejmuje jedno z największych w Polsce pól wydmych pokrywające najwyższe (672-675 m n.p.m.) terasy Pradoliny Wisły. Składa się z dwóch podjednostek: części zachodniej i części wschodniej. Podobszar zachodni obejmuje podstawowy fragment Kotliny Toruńsko-Bydgoskiej w granicach dawnego województwa bydgoskiego. Jego powierzchnia ogólna wynosi 246 km² w tym lasy - 231,5 km², wody (głównie Jezioro Jezuickie) - 1,50 km², tereny pozostałe, przeważnie rolne - 13 km². Omawiany Obszar stanowi strefę masowego wypoczynku mieszkańców Bydgoszczy i innych pobliskich miejscowości. Pełni też ważną rolę w turystyce codziennej i świątecznej. Dużą jego część stanowią tereny leśne obrębu Bartodzieje i zachodni skraj obrębu Bydgoszcz. Obowiązują na nim następujące ograniczenia i zalecenia:

"Ze względu na wysoką podatność na zniszczenie słabo wykształconych gleb leśnych i naruszenie stateczności wydm i pól wydmych - szczególnie nacisk należy położyć na zapobieganie działaniom, które mogłyby doprowadzić do naruszenia tej równowagi. Ze względu na glebo i wodochronny charakter lasów - niektóre fragmenty kompleksów leśnych nie są wskazane do zrębów całkowitych. Wskazana jest natomiast adaptacja lasów do zwiększonej penetracji"¹.

Obszar chronionego krajobrazu Wydm Kotliny Toruńsko-Bydgoskiej został utworzony Rozporządzeniem nr 9 Wojewody Bydgoskiego z dnia 14 czerwca 1991 roku w sprawie utworzenia 22 obszarów krajobrazu chronionego w województwie bydgoskim.

Przez teren gminy Solec Kujawski, wzdłuż koryta Wisły, przebiega obszar specjalnej ochrony ptaków **Natura 2000 – Dolina Dolnej Wisły** (kod obszaru PLB040003). Całkowita powierzchnia tego obszaru wynosi 33 559,04 ha, w tym 1 291,3 ha na terenie gminy Solec Kujawski. Obszar obejmuje ochroną odcinek doliny Wisły w jej dolnym biegu, która stanowi ostoję dla ptaków lęgowych oraz migrujących (w tym gatunków chronionych i zagrożonych wyginięciem). Omawiany wyżej obszar powiązany jest ze specjalnym obszarem ochrony siedlisk – Solecka Dolina Wisły (kod obszaru PLH040003) oraz Dybowska Dolina Wisły (kod obszaru PLH040011). Pierwszy z tych obszarów stanowi fragment Doliny Dolnej Wisły o długości 49 km, położony pomiędzy Solcem Kujawskim a Świeciem. Cały ten obszar stanowi terasę zalewową, której granicę częściowo wyznacza wał przeciwpowodziowy, a częściowo skarpa Doliny Wisły. W jego obrębie znalazła się więc część terenów

¹ Źródło: <http://bydgoszcz.torun.lasy.gov.pl/main.php?moid=204&mid=400&klientID=1002>

zalewowych miasta Solec Kujawski, jak również nabrzeżne tereny m. Otorowo. Obszar ma znaczenie przede wszystkim dla ochrony mozaiki siedlisk nadrzecznych, charakterystycznych dla doliny dużej rzeki nizinnej, oraz związanej z nią fauny. Dybowska Dolina Wisły obejmuje 11 km odcinek rzeki Wisły wraz z terenami zalewowymi między Dybowem a Przyłubiem. Granice lewobrzeżnej części tego obszaru ciągną się, prawie na całej długości, wzdłuż krawędzi terasy zalewowej. Obszar ten ma znaczenie przede wszystkim dla ochrony lasów łęgowych i całej mozaiki siedlisk nadrzecznych.

Na terenie gminy Solec Kujawski znajdują następujące pomniki przyrody:

Tabela nr 3.3-1 Wykaz pomników przyrody

Lp.	Nr rejestru Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody	Pomnik przyrody Obwód w pierśnicy	Lokalizacja	Nr działki ewidencyjnej i jej właściciel
1	2	3	4	5
1	605	Dąb szypułkowy 466 cm	Makowska przy skrzyżowaniu dróg Bydgoszcz – Toruń - Szczecin	Nr 44/1 Makowska
2	606	2 dęby szypułkowe 424 i 436 cm 1dąb 424cm spalony w 2000 r.	Przyłubie na cmentarzu poewangelickim	Nr 81 - Gmina
3	607	Dąb szypułkowy 436 cm	Przyłubie przy szkole	Nr 79-Gmina
4	608	2 dęby szypułkowe 396 i 343 cm	Przyłubie na cmentarzu poewangelickim	Nr 474-Gmina
5	609	2 dęby szypułkowe po 320 cm	Solec Kujawski – POD „Bartek”	Nr 964 – Gmina pod zarządem POD „Bartek” Solec Kujawski
6	610	Topola czarna 729 cm	Solec Kujawski nad brzegiem Wisły	Nr 521/1 – Gmina
7	611	2 sosny zwyczajne po 220 cm 1 z sosen usunięto w 2000 r.	Solec Kujawski Spółdzielnia Mieszkaniowa „Transportowiec”	Nr 676/8 – Gmina
8	612	5 sosen zwyczajnych 225, 195, 185, 184 i 170 cm	Solec Kujawski ul. Toruńska	Nr 672 – Gmina
9	613	12 sosen zwyczajnych 245-100 cm oraz jesion wyniosły 310 cm	Solec Kujawski ul. Kujawska	Nr 1279 – Gmina
10	614	Topola biała trójwierzchołkowa 462/361/342 cm	Solec Kujawski ul. Sportowa	Nr 681 – Gmina
11	615	Topola czarna 575 cm	Solec Kujawski ul. Żeglarska	517/4 – Gmina
12	616	Dąb szypułkowy „Krzywy Dąb” 510 cm	Chojnaty	Oddział 159a leśnictwo Chojnaty, obręb Zawiszyn, Nadleśnictwo Cierpiszewo
13	617	Dąb szypułkowy 380 cm	Chojnaty – zabudowania leśnictwa Chojnaty	Oddział 161c leśnictwo Chojnaty, obręb Zawiszyn, Nadleśnictwo Cierpiszewo
14	618	Dąb szypułkowy 380 cm	Chojnaty	Oddział 1611 leśnictwo Chojnaty, obręb Zawiszyn, Nadleśnictwo Cierpiszewo
15	619	Dąb szypułkowy 525 cm	Chojnaty	Oddział 182j leśnictwo Chojnaty, obręb Zawiszyn, Nadleśnictwo

Tabela nr 3.3-1 Wykaz pomników przyrody

Lp.	Nr rejestru Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody	Pomnik przyrody Obwód w pierśnicy	Lokalizacja	Nr działki ewidencyjnej i jej właściciel
1	2	3	4	5
				Cierpiszewo
16	620	2 dęby szypułkowe 415 i 395 cm	W pobliżu m. Jarzębiec	Oddział 198j leśnictwo Osiek, obręb Zawiszyn, Nadleśnictwo Cierpiszewo
17	621	2 dęby szypułkowe 295 i 285 cm	Lesisko	Oddział 147k leśnictwo Lesiska, obręb Zawiszyn, Nadleśnictwo Cierpiszewo
18	622	2 topole białe 805 i 650 cm	Solec Kujawski „Solbet Zremb” ul. Toruńska	1278/1 – Gmina
19	849	Głaz narzutowy Obwód 695 cm	Przyłubie Zakład Kamieniarski	Właściciel prywatny

Według (art. 41) ustawy o ochronie przyrody z 2004r.: stanowiskami dokumentacyjnymi są niewyodrębniające się na powierzchni lub możliwe do wyodrębnienia, ważne pod względem naukowym i dydaktycznym, miejsca występowania formacji geologicznych, nagromadzeń skamieniałości lub tworów mineralnych, jaskinie lub schroniska podskalne wraz z namuliskami oraz fragmenty eksploatowanych lub nieczynnych wyrobisk powierzchniowych i podziemnych.

Stanowiskami dokumentacyjnymi mogą być także miejsca występowania kopalnych szczątków roślin lub zwierząt.

Na terenie gminy Solec Kujawski stanowiska dokumentacyjne nie występują.

Z innych form ochrony przyrody, znajdujących się na terenie gminy, wyróżnić można **użytki ekologiczne**, tj. zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów, mające znaczenie dla zachowania unikatowych typów środowisk i ich zasobów genowych.

Na terenie gminy występują użytki ekologiczne o łącznej powierzchni 63,41 ha, z czego:

- 0,83 ha stanowią użytki ekologiczne położone na terenie Chrośna,
- 8,29 ha stanowią użytki ekologiczne położone na terenie Wypalenisk,
- 54,29 ha stanowią użytki ekologiczne położone na terenie Przyłubia.

Ponadto uchwałą rady gminy zostały wprowadzone dodatkowe użytki ekologiczne położone na terenie Przyłubia o łącznej powierzchni 4,76 ha.

Wykaz użytków ekologicznych ogłoszonych w rozporządzeniu nr 1/2004 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 19 stycznia 2004 r. w sprawie uznania za użytki ekologiczne (Dz. U. Woj. Kuj-Pom Nr 8 poz. 76 z 2004r.) na terenie gminy Solec Kujawski przedstawiono poniżej:

Tabela nr 3.3-2 Wykaz użytków ekologicznych

L.p.	Miejscowość i/lub Leśnictwo	Obręb leśny	Oddział, pododdział leśny	Obręb ewidencyjny	Nr działki ewidencyjnej	Pow. (ha)	Opis obiektu
Nadleśnictwo: CIERPISZEWO							
138	Osiek	Zawiszyn	180f	Przyłubie	180LP	0,34	Bagno
139	Osiek	Zawiszyn	180h	Przyłubie	180LP	0,56	Bagno

Tabela nr 3.3-2 Wykaz użytków ekologicznych

L.p.	Miejscowość i/lub Leśnictwo	Obręb leśny	Oddział, pododdział leśny	Obręb ewidencyjny	Nr działki ewidencyjnej	Pow. (ha)	Opis obiektu
140	Osiek	Zawiszyn	180a	Przyłubie	180LP	10,47	Łąka zalewowa
141	Ustronie	Zawiszyn	11f	Przyłubie	11/3LP	0,06	Bagno
142	Ustronie	Zawiszyn	11r	Przyłubie	11/3LP	0,06	Bagno
143	Ustronie	Zawiszyn	23f	Przyłubie	23/2LP	0,03	Bagno- źródło
Nadleśnictwo: SOLEC KUJAWSKI							
949	Przyłubie/Leszyce	Leszyce	75b	Przyłubie	7/43LP	1,01	Bagno
962	Chrośna/Dąbrowa	Leszyce	99f	Chrośna	99/2LP	0,05	Bagno
1018	Przyłubie/Chrośna	Solec	1h	Przyłubie	1/1LP	2,41	Bagno
1020	Chrośna/Chrośna	Solec	5l	Chrośna	5/8LP	0,78	Bagno
1021	Przyłubie/Chrośna	Solec	8b	Przyłubie	8LP	1,27	Bagno
1022	Przyłubie/Chrośna	Solec	8i	Przyłubie	8LP	0,69	Bagno
1023	Przyłubie/Chrośna	Solec	9c	Przyłubie	9/2LP	1,11	Bagno
1024	Przyłubie/Chrośna	Solec	9g	Przyłubie	9/2LP	0,29	Bagno
1025	Przyłubie/Chrośna	Solec	14k	Przyłubie	14/2LP	0,77	Bagno
1026	Przyłubie/Chrośna	Solec	14n	Przyłubie	14/2LP	0,68	Bagno
1027	Przyłubie/Chrośna	Solec	23f	Przyłubie	23LP	0,28	Bagno
1028	Przyłubie/Chrośna	Solec	23h	Przyłubie	23LP	1,10	Bagno
1029	Przyłubie/Jezierce	Solec	81b	Przyłubie	81/4LP	0,41	Bagno
1030	Przyłubie/Jezierce	Solec	104n	Przyłubie	104/2LP	0,49	Bagno
1031	Przyłubie/Jezierce	Solec	105f	Przyłubie	105/12LP	0,77	Bagno
1032	Przyłubie/Jezierce	Solec	105Ad	Przyłubie	105/18LP	4,40	Bagno
1033	Przyłubie/Jezierce	Solec	105Af	Przyłubie	105/18LP	1,07	Bagno
1034	Przyłubie/Jezierce	Solec	105Am	Przyłubie	105/17LP	0,90	Bagno

Tabela nr 3.3-2 Wykaz użytków ekologicznych

L.p.	Miejscowość i/lub Leśnictwo	Obręb leśny	Oddział, pododdział leśny	Obręb ewidencyjny	Nr działki ewidencyjnej	Pow. (ha)	Opis obiektu
1035	Przyłubie/Jezierce	Solec	107Ag	Przyłubie	107/3LP	0,36	Bagno
1036	Przyłubie/Jeziorce	Solec	108i	Przyłubie	108/3LP	5,91	Bagno
1037	Przyłubie/Miejskie	Solec	144I	Przyłubie	144/2LP	2,87	Bagno
1038	Wypaleniska/Łążyn	Solec	206a	Wypaleniska	206LP	7,06	Bagno
1039	Przyłubie/Jezierce	Solec	213f; d	Przyłubie	213LP	3,04	Bagno
1040	Przyłubie/Jezierce	Solec	214c	Przyłubie	214LP	1,14	Bagno
1041	Przyłubie/Zagórzka	Solec	219b	Przyłubie	219LP	0,57	Bagno
1042	Wypaleniska/Miejskie	Solec	232n	Wypaleniska	232/28LP	1,23	Bagno
1043	Przyłubie/Zagórzka	Solec	235g	Przyłubie	235/2LP	0,44	Bagno
1044	Przyłubie/Zagórzka	Solec	236d	Przyłubie	236/1LP	0,38	Bagno
1045	Solec Kujawski/Zagórzka	Solec	237h	Przyłubie	237/1LP	5,38	Bagno
1046	Przyłubie/Zagórzka	Solec	238f	Przyłubie	238/2LP	4,72	Bagno
1047	Przyłubie/Łążyn	Solec	251i	Przyłubie	251/9LP	0,31	Bagno

Na terenie gminy zespoły przyrodniczo – krajobrazowe nie występują.

Na terenie Nadleśnictwa Solec Kujawski zlokalizowano i zinwentaryzowano miejsca występowania następujących gatunków roślin podlegających ścisłej ochronie:

- Widłak jałowcowaty i spłaszczony,
- Bagno zwyczajne,
- Wawrzynek wilczyłyko,
- Ostnica Jana,
- Sasanka zwyczajna,
- Pełnik europejski,
- Przyłuszczka pospolita,
- Kopytnik pospolity,
- Barwinek pospolity,
- Rojnik pospolity,
- Kosaciec syberyjski,
- Pierwiosnka lekarska,
- Dziewięciśli beżłodygowy,

- Bluszcz pospolity.

Zarejestrowane obiekty zabytkowe zlokalizowane na terenie miasta i gminy Solec Kujawski przedstawiono w tabeli nr 3.3-3.

Tabela nr 3.3-3 Wykaz zarejestrowanych obiektów zabytkowych na terenie miasta i gminy Solec Kujawski

L.p.	Obiekt	Strefa ochrony konserwatorskiej
1	Cmentarz rzymsko-katolicki parafii p.w. św. Stanisława Bp.M.	Całkowita ochrona zabytkowa i konserwatorska
2	Zespół domu, obecnie-Zespół Szkół, ul. 23 Stycznia 13	Całkowita ochrona zabytkowa i konserwatorska
3	Kościół p.w. św. Stanisława Bp.M.	Całkowita ochrona zabytkowa i konserwatorska

1. Cmentarz rzymsko – katolicki parafii p.w. św. Stanisława Bp.M. zlokalizowany jest przy ulicy 23 Stycznia 5 w Solcu Kujawskim. Cmentarz starannie utrzymany, obecnie zamknięty do nowych pochówków – niegrzebalny. Najstarsze mogiły znajdują się w północnej części cmentarza i mają zatarte daty na płytach sięgające II połowy XIX w. Na cmentarzu znajduje się grób o znaczeniu historycznym – mogiła Powstańców Wielkopolskich Michała Dyrdy i Franciszka Piotrowskiego poległych pod Chrośną w 1919 roku.
2. Budynek Zespołu Szkół Ogólnokształcących i Zawodowych – kamienica zlokalizowana przy ul. 23 Stycznia 13, została wybudowana w latach 1891 – 1903 w stylu neoklasycyżnym. Projektantem tego budynku był znany bydgoski architekt Józef Święcicki, który zaprojektował m. in. Hotel „Pod Orłem” w Bydgoszczy. Uwzględniając lokalizację, projektant nadał obiektowi zdecydowanie zróżnicowany kształt i wystrój poszczególnych elewacji. Jedynym elementem łączącym cały budynek jest gzyms ceglany obiegający dookoła budynek. Elementem wyróżniającym jest wieżyczka zlokalizowana przy wejściu głównym.
3. Kościół Parafialny p.w. św. Stanisława Biskupa i Męczennika zlokalizowany przy ul. 23 Stycznia 5. Kościół został wzniesiony w latach 1911 – 1912 w miejscu wcześniejszego, drewnianego z XVIII wieku. W latach 1929 – 1931 kościół rozbudowano o boczne nawy w oparciu o projekt znanego poznańskiego architekta Rogera Sławskiego. Bogato rozczłonkowana bryła kościoła nosi cechy architektury neobarokowej, której formy popularne były w twórczości Rogera Sławskiego, zwłaszcza w projektowanych przez niego obiektach sakralnych.

3.4 Warunki klimatyczne i jakość powietrza atmosferycznego

Gmina Solec Kujawski leży w strefie klimatu umiarkowanego ciepłego, przejściowego od klimatu oceanicznego Europy Zachodniej do kontynentalnego Europy Wschodniej i Azji. Znajduje się w zasięgu mas atmosferycznych o różnorodnej genezie powstania i charakterze: morskich i kontynentalnych, polarnych, podzwrotnikowych i arktycznych, czemu sprzyja m.in. ukształtowanie powierzchni. Stąd wynika duża dynamika zmienności typów pogody, zarówno w cyklu rocznym, jak i wieloletnim. Znaczne zróżnicowanie przestrzenne wykazują opady atmosferyczne. Pod względem klimatycznym obszar opracowania należy do subregionu Nadwiślańskiego (wg. W. Okołowicza).

Dane dotyczące klimatu wg. Narodowego Atlasu Polski przedstawiają się następująco:

- przeciętna ilość opadów w roku – 400-500 mm,
- średnia temperatura roczna – 7,5-8°C,
- średnia temperatura stycznia – 2,5 do -3°C,
- średnia temperatura lipca – 18-18,5°C

Na obszarze powiatu i tym samym gminy przeważają wiatry z kierunków: zachodniego i południowo-zachodniego (ponad 40% częstości). Znaczny jest udział (ponad 10%) wiatrów wschodnich, przypadających głównie na miesiące zimowe. Najrzadziej występują wiatry z kierunków: południowego, północnego i północno-wschodniego. Największe prędkości występują w okresie zimowym, najmniejsze w sierpniu i wrześniu, przy czym maksymalne prędkości przypadają na ogół na przeważające kierunki zachodnie i południowo-zachodnie.

Źródłami zanieczyszczeń powietrza są:

- źródła energetyczne i przemysłowe,
- niska emisja,
- komunikacyjne źródła zanieczyszczeń,

- emisja niezorganizowana,
- emisja transgraniczna.

Emisja zanieczyszczeń na terenie gminy Solec Kujawski w 2006 roku przedstawia Tabela nr 3.4-1

Tabela nr 3.4-1 Emisja zanieczyszczeń na terenie gminy Solec Kujawski

Emisja zanieczyszczeń Mg/rok		Emisja zanieczyszczeń pyłowych Mg/rok		Emisja zanieczyszczeń gazowych Mg/rok	
pyłowych	gazowych	ze spalania paliw	przemysłowych	ze spalania paliw	przemysłowych
392,5	1259,7	385,2	7,3	1245,9	13,8

Źródła zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego powstające na terenie miasta i gminy Solec Kujawski to przede wszystkim zanieczyszczenia emitowane z lokalnych kotłowni osiedli mieszkaniowych, obiektów użyteczności publicznej i palenisk domowych, wykorzystujące tradycyjne źródła energii, jak również emisje z jednostek prowadzących działalność gospodarczą. Pewien wpływ na jakość powietrza atmosferycznego na terenie miasta i gminy mają emisje z Bydgoszczy (na skutek przeważających wiatrów z kierunku zachodniego), zwłaszcza z Zakładów Chemicznych „Zachem” S.A.

- Niska emisja

Na obszarach wiejskich o charakterze typowo rolniczym oraz osiedlach domków jednorodzinnych zanieczyszczenie powietrza wynika głównie z tzw. emisji niskiej i jest generalnie związana ze strukturą zużycia paliw do celów grzewczych. Jest mocno odczuwalne szczególnie w sezonie grzewczym. Największy odsetek całkowitego zużycia paliw w gminie stanowi węgiel kamienny i jego pochodne.

Czynnikiem hamującym proces przechodzenia głównie indywidualnych odbiorców z ogrzewania paliwem stałym na inne proekologiczne jest koszt paliwa. Zadania gminy powinny zmierzać do złagodzenia skutków emisji niskiej do powietrza. Rozwiązaniem tego problemu może być zorganizowany (wspólnotowy) system dostarczania energii grzewczej do mieszkań i domów. Część energii cieplnej mogłaby pochodzić ze wspólnego jednego lub kilku źródeł energii odnawialnej, takich jak siła wiatru (wiatraki), energia słońca (kolektory słoneczne), pompy ciepła i inne.

- Komunikacyjne źródła zanieczyszczeń

Przez teren gminy przebiega droga krajowa nr 10 Szczecin – Warszawa. Układ drogowy gminy uzupełniają drogi powiatowe. Uzupełnieniem dróg powiatowych są drogi gminne znajdujące się w każdym sołectwie. Drogi te łączą wybudowania z drogami powiatowymi i drogą krajową. W przeważającej większości są to drogi gruntowe i gruntowe ulepszone.

Na poziom emisji spalin, a w konsekwencji na stan powietrza atmosferycznego, wpływa dostępność do publicznych środków transportu oraz natężenie transportu indywidualnego. Aktualnie obserwuje się ogólną tendencję rezygnacji ze zbiorowego transportu pasażerskiego na rzecz transportu indywidualnego, ze wszystkimi negatywnymi skutkami tego stanu. Ze względu na dużą ilość czynników, jak i znaczny zakres zmienności bardzo trudno wyznaczyć ilość substancji toksycznych emitowanych przez silniki pojazdów do atmosfery.

- Emisja niezorganizowana

Do emisji niezorganizowanej zalicza się emisję zanieczyszczeń wprowadzanych do powietrza z obiektów powierzchniowych takich jak składowiska odpadów, oczyszczalnie ścieków, jak również emisję zanieczyszczeń wprowadzanych do powietrza bez pośrednictwa przeznaczonych do tego celu środków technicznych np. spawanie, czy lakierowanie wykonywane poza obrębem obiektów budowlanych, czy spalanie na powierzchni ziemi, jak wypalanie traw, itp.

W przypadku takich źródeł jak składowiska odpadów, czy oczyszczalnie ścieków istotnym czynnikiem uciążliwości są substancje złowne (uciążliwość zapachowa niektórych instalacji). Oprócz wymienionych powyżej źródeł emisji substancji złownych w środowiskach wiejskich funkcjonować mogą również instalacje przeznaczone do chowu zwierząt wprowadzające do powietrza związki pochodzenia organicznego np. amoniak siarkowodór, merkaptany. Na chwilę obecną nie ma podstaw prawnych do rozwiązywania problemu uciążliwości zapachowej niektórych typów działalności gospodarczej.

Zarówno emisję zorganizowaną jak i niezorganizowaną reguluje rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 5 grudnia 2002 r. w sprawie wartości odniesienia dla niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. z 2003 r. Nr 1, poz. 12), w którym, m.in. określono:

- wartości odniesienia, wyrażone jako poziomy substancji w powietrzu, zróżnicowane dla:
 - terenu kraju, z wyłączeniem obszarów parków narodowych i obszarów ochrony uzdrowiskowej,
 - obszarów parków narodowych,
 - obszarów ochrony uzdrowiskowej;
- warunki, w jakich ustala się wartości odniesienia, takie jak temperatura i ciśnienie;
- oznaczenie numeryczne substancji pozwalające na jednoznaczną jej identyfikację;
- okresy, dla których uśrednione są wartości odniesienia;
- warunki uznawania wartości odniesienia za dotrzymane;
- referencyjne metodyki modelowania poziomów substancji w powietrzu.

3.5 Hałas

Hałas jest nieodłącznym efektem rozwoju cywilizacji. Jest to każdy dźwięk, który w danych warunkach jest określany jako szkodliwy, uciążliwy lub przeszkadzający, niezależnie od jego parametrów fizycznych. Staje się on ważnym zagrożeniem ze względu na szczególnie wpływ na jakość życia ludzkiego, przyczyniając się m.in. do określonych zaburzeń zdrowotnych, takich, jak ubytki słuchu, czy zaburzenia psychofizyczne. Ochrona przed hałasem polega na utrzymywaniu poziomu hałasu poniżej dopuszczalnego poziomu lub co najmniej na tym poziomie, a także na zmniejszaniu poziomu hałasu co najmniej do poziomu dopuszczalnego, w sytuacjach gdy nie jest on dotrzymany. Dopuszczalne poziomy hałasu wytwarzanego w środowisku przez poszczególne grupy źródeł hałasu, z wyłączeniem hałasu powodowanego przez starty, lądowania i przeloty statków powietrznych oraz linie elektroenergetyczne wyrażone wskaźnikami hałasu L_{AeqD} i L_{AeqN} , które to wskaźniki mają zastosowanie do ustalania i kontroli warunków korzystania ze środowiska, w odniesieniu do jednej doby określono w tabeli nr 1 do Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. Nr 120, poz.826). Zgodnie z w/w rozporządzeniem terenami zagrożonymi hałasem są te tereny, na których przekroczona jest wartość progowa poziomu hałasu.

Art. 117 ustawy Prawo ochrony środowiska narzuca obowiązek wykonywania oceny stanu akustycznego aglomeracji o liczbie mieszkańców większej niż 100 tys. oraz terenów poza aglomeracjami położonych w zasięgu oddziaływania akustycznego dróg, linii kolejowych oraz lotnisk, których eksploatacja może spowodować negatywne oddziaływanie na znacznych obszarach, innych terenów wskazanych w powiatowych planach ochrony środowiska. Gmina Solec Kujawski nie jest objęta w/w obowiązkiem, gdyż w województwie kujawsko-pomorskim dotyczy on miast: Bydgoszcz, Toruń, Włocławek i Grudziądz.

Problemy związane ze stanem środowiska na terenie gminy Solec Kujawski, w zakresie oddziaływań akustycznych, spowodowane są wieloma czynnikami, m.in. jakością sieci drogowej (hałas komunikacyjny), stopniem urbanizacji, koncentracją usług, występowaniem zakładów przemysłowych oraz rzemieślniczych w jednostkach zabudowy mieszkaniowej.

Hałas komunikacyjny

Hałas komunikacyjny, to hałas wytwarzany przez ruch drogowy, tramwajowy, kolejowy i lotniczy. Szczególnie narażone są tereny znajdujące się w pobliżu większych tras komunikacyjnych. Wynika to z dużej dynamiki wzrostu ilości środków transportu, zwłaszcza pojazdów samochodowych notowanego w ostatnich latach oraz wzmożonego ruchu tranzytowego (towarowego i osobowego) w komunikacji międzynarodowej.

Ważnym elementem wpływającym na poziom emitowanego hałasu jest rodzaj i stan techniczny nawierzchni dróg oraz organizacja ruchu. Brak autostrad i dróg ekspresowych powoduje, że cały ruch drogowy w województwie przejmują istniejąca sieć drogowa, której parametry i nawierzchnia nie są przystosowane do występującego obecnie natężenia ruchu. Przez teren gminy przebiega droga krajowa nr 10 Szczecin – Warszawa. Układ drogowy gminy uzupełniają drogi powiatowe i drogi gminne. Układ linii autobusowych i komunikacja samochodowa indywidualna stanowią podstawowe

systemy transportowe przewozów pasażerskich na terenie gminy. Część dróg cechują niskie parametry techniczne i zły stan nawierzchni.

Problem uciążliwości hałasu kolejowego dotyczy jedynie tych terenów, gdzie linie kolejowe przebiegają przez tereny budownictwa mieszkaniowego, eksponowane na działanie hałasu. Przez gminę przebiega linia kolejowa na trasie Bydgoszcz – Toruń – Warszawa.

Hałas przemysłowy

Hałas przemysłowy, czyli emitowany do środowiska hałas ze źródeł zlokalizowanych na terenach zakładów przemysłowych regulowany jest rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. Nr 120, poz.826).

Obecnie obowiązujące prawo ochrony środowiska skutecznie obliuguje zarówno duże, jak i małe zakłady do uzyskiwania stosowanych pozwoleń i to właśnie na tym etapie podmioty gospodarcze są mobilizowane do stosowania nowocześniejszych, bardziej przyjaznych dla środowiska technik, w celu dopełnienia obowiązku dotrzymania określonych w w/w rozporządzeniu dopuszczalnych poziomów hałasu, na terenach, gdzie takie poziomy zostały określone.

Według danych przedstawionych w Raporcie o stanie środowiska województwa kujawsko-pomorskiego w 2006 r. coraz liczniej pojawiają się skargi na działalność nowo otwartych dużych obiektów handlowych. Decyzję o lokalizacji tychże jednostek należy podejmować uwzględniając przede wszystkim wpływ na klimat akustyczny na terenach zabudowy mieszkaniowej.

3.6 Pola elektromagnetyczne

Do istotnych z punktu widzenia prawa ochrony środowiska źródeł emisji pól elektromagnetycznych zalicza się stacje i linie elektroenergetyczne o napięciu znamionowym 110 kV lub wyższym oraz instalacje radiokomunikacyjne, radionawigacyjne i radiolokacyjne.

W przypadku gminy Solec Kujawski znaczącym źródłem emisji pola elektromagnetycznego jest uruchomione 4 września 1999r. Radiowe Centrum Nadawcze z nadajnikiem o mocy 1000 KW i dwoma masztami radiowymi o wysokości 330 i 289 m, które emitują I Program Polskiego Radia. Źródłami promieniowania elektromagnetycznego znajdującymi się na terenie zakładu Polskie Radio S.A. z siedzibą w Warszawie, Oddział w Solcu Kujawskim są:

- nadajnik radiowy LW 225kHz,
- stacja bazowa telefonii komórkowej,
- rozdzielnia 15 kV.

Ponadto na terenie gminy zlokalizowane są stacje bazowe telefonii komórkowej będące źródłami promieniowania elektromagnetycznego.

Obecnie brak jest istotnych zagrożeń związanych z polem elektromagnetycznym.

3.7 Ziemia, gleba i zasoby kopalin

Gmina Solec Kujawski położona w pradolinie, obejmuje w swych granicach kilkanaście poziomów terasowych, począwszy od zalewowego przy korycie dzisiejszej rzeki Wisły, po wysoko wyniesione terasy dawnej doliny wód polodowcowych. Charakterystycznym urozmaiceniem wyższych powierzchni terasowych są wydmy porośnięte lasami. Terasy zalewowe i nadzalewowe użytkowane są rolniczo. Dominującym rodzajem gleb występujących na terenie gminy są gleby bielcowoziemne i pisakowe różnych typów genetycznych o niskiej przydatności dla rolnictwa.

Na obszarze gminy występują udokumentowane złoża surowców naturalnych – kruszywa naturalnego – o zasobach pozwalających na ich eksploatację na skalę przemysłową. Eksploatowane są złoża w rejonie Przyłubia i Makowisk. Przewiduje się dalsze pozyskiwanie kruszywa ze złoża w zachodniej części miasta.

3.8 Poważne awarie, w tym awarie przemysłowe

Poważne awarie obejmują skutki dla środowiska powstałe w wyniku klęsk żywiołowych lub awarii przemysłowych i transportowych z udziałem niebezpiecznych substancji chemicznych. Zapobieganie poważnym awariom w odniesieniu do przemysłu wykorzystującego niebezpieczne substancje chemiczne ma ogromne znaczenie ekonomiczne i decyduje o jego wizerunku i akceptacji w społeczeństwie.

Na terenie miasta i gminy istnieją tereny zagrożone powodzią. Należą do nich:

- a) Kompleks I Przyłubie – o powierzchni całkowitej 585 ha. Stan ostrzegawczy – 530 cm na wodowskazie w Toruniu osiąga rzędną 34,20 m npm i 32,90 m npm odpowiednio na początku i na końcu kompleksu, stan alarmowy – 650 cm na wodowskazie w Toruniu osiąga rzędną 35,30 m npm i 34,00 m npm odpowiednio na początku i na końcu kompleksu. W zasięgu ewentualnego zalewu znajduje się 22 zabudowań gospodarczych. Położone są one na pograniczu doliny wysoczyzny. W ostatnich latach wysokie wody nie zagrażały tym zabudowaniom. Ich położenie przy wysoczyźnie stwarza dobre warunki dostępu do nich w okresie ewentualnej powodzi na wypadek potrzeb ewakuacji.
- b) Kompleks II Solec Kujawski - o powierzchni całkowitej 199 ha. Stan ostrzegawczy – 530 cm na wodowskazie w Toruniu i na Fordonie osiąga rzędną 32,50 m npm i 31,70 m npm odpowiednio na początku i na końcu kompleksu, stan alarmowy – 650 cm na wodowskazie w Toruniu i na Fordonie osiąga rzędną 33,60 m npm i 32,90 m npm odpowiednio na początku i na końcu kompleksu. W zasięgu ewentualnego zalewu znajduje się ok. 10 zabudowań gospodarczych oraz 12 ha zabudowy miasta Solec Kujawski położonych wzdłuż szosy Bydgoszcz-Toruń.
- c) Nizina Łęgowo-Otorowo – teren zagrożony powodziami, chroniony wałem przeciwpowodziowym. Zasięg ewentualnego zalewu został ustalony na poziomie lustra wody miarodajnej 0 2% i układa się na rzędnej 35,50 m npm.

Na terenie miasta i gminy poważne awarie mogą być związane z:

- transportem gazu (gazociąg średniego ciśnienia z kierunku Gniewkowa),
- transportem drogowym i kolejowym substancji niebezpiecznych,
- magazynowaniem i stosowaniem w instalacjach technologicznych substancji niebezpiecznych,
- magazynowaniem i dystrybucją produktów ropopochodnych,
- niewłaściwym postępowaniem z odpadami zawierającymi substancje niebezpieczne.

Zagrożenia toksycznymi środkami przemysłowymi wynikają z nagromadzenia i stosowania w licznych zakładach pracy województwa kujawsko – pomorskiego substancji niebezpiecznych – głównie chloru, amoniaku, fosgenu, dwutlenku siarki, produktów destylacji ropy naftowej, etanolu, gazu płynnego propan-butan. Awaryjne zbiorniki magazynowe i instalacje technologiczne z substancjami niebezpiecznymi mogą spowodować zniszczenie życia biologicznego w zbiornikach wodnych, przenikanie tych substancji do gruntu i wód gruntowych. Zagrożenie środowiska odpadami zawierającymi związki toksyczne wynika z przejściowego składowania na terenie zakładów różnych odpadów niebezpiecznych, takich jak: pofenolowy siarczan sodu, odpady barwnikarskie, przepracowane oleje, lampy fluorescencyjne zawierające rtęć, akumulatory ołowiowe.

Na terenie gminy nie znajdują się zakłady o zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii.

4 Kierunki ochrony środowiska

Założenia wyjściowe do opracowania programu ochrony środowiska opierają się na uwarunkowaniach zewnętrznych (dokumentach strategicznych: Polityka Ekologiczna Polski, Program ochrony środowiska dla województwa kujawsko-pomorskiego, Program ochrony środowiska dla powiatu bydgoskiego) oraz uwarunkowaniach wewnętrznych, wynikających z zamierzeń rozwojowych gminy, determinujących przyszły kształt rozwoju gospodarczego, społecznego a także środowiskowo-przestrzennego gminy Solec Kujawski.

Formułowanie celów długookresowych i krótkookresowych opracowano w układzie analogicznym do wojewódzkiego i powiatowego programu ochrony środowiska (dla województwa kujawsko-pomorskiego, dla powiatu bydgoskiego).

Odniesiono się do tych problemów, które dotyczą gminy i są priorytetowe dla realizacji polityki ekologicznej gminy.

4.1 Kierunki działań o charakterze systemowym

4.1.1 Edukacja ekologiczna

Edukacja ekologiczna ukazuje zależności człowieka od przyrody, uczy odpowiedzialności za zmiany dokonywane w środowisku naturalnym, dlatego powinna stać się nieodłącznym elementem całego procesu edukacyjnego. Zadaniem jej jest wykształcenie społeczeństwa stosującego zasady zrównoważonego rozwoju. Wdrażanie zagadnień ekologicznych odbywa się między innymi poprzez dydaktykę, promocję działań na rzecz racjonalnej gospodarki oraz wyrabianie poczucia odpowiedzialności za środowisko, w którym żyjemy. Ciągły proces edukacyjny ma w konsekwencji doprowadzić do poprawy stanu środowiska, co będzie miało istotny wpływ na zmianę jakości naszego życia oraz pozwoli zachować naturalne bogactwo środowiska przyrodniczego przyszłym pokoleniom. Kształtowanie świadomości ekologicznej powinno dotyczyć zarówno młodego pokolenia, jak i ludzi dorosłych i rozwijać się na różnych płaszczyznach życia gospodarczego i politycznego regionu.

4.1.2 Planowanie przestrzenne

Polityka ekologiczna opiera się na konstytucyjnej zasadzie zrównoważonego rozwoju, dlatego jej zalecenia muszą być uwzględniane we wszystkich dokumentach, których realizacja może mieć wpływ na stan środowiska, w tym regionalnego programu ochrony środowiska. Mimo wzrostu w ostatnich latach roli planowania przestrzennego jako instrumentu ochrony środowiska, istnieje nadal konieczność pełniejszego uwzględniania w procesach planistycznych zagadnień ochrony środowiska. Znaczna część gminy nie jest jeszcze objęta przepisami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. W tej sytuacji istnieje podejrzenie, że podejmowane decyzje lokalizacyjne i gospodarcze mogą być w konflikcie z potrzebą zachowania korzystnych warunków środowiska. Ustawa Prawo ochrony środowiska wprowadza obowiązek przeprowadzania ocen oddziaływania na środowisko dla planowanych przedsięwzięć, wobec których występuje, lub istnieje podejrzenie występowania znaczącego oddziaływania na środowisko.

4.1.3 Zarządzanie środowiskowe

Proces zarządzania obejmuje następujące czynności: planowanie, organizowanie, decydowanie, motywowanie i kontrolowanie. Reforma ustrojowa państwa spowodowała znaczące zmiany w strukturze organizacyjnej ochrony środowiska. Struktura ta funkcjonuje na 4 poziomach: centralnym, wojewódzkim, powiatowym i gminnym. Struktura organizacyjna ochrony środowiska nie ma charakteru hierarchicznego. Składają się na nią odrębne i niezależne od siebie organy rządowe i samorządowe, a dany szczebel administracji realizuje te zadania, których nie można realizować na szczeblu niższym.

Odzwierciedleniem zarządzania środowiskowego w praktyce może być wdrożenie Systemu Ekozarządzania i Audytu EMAS oraz rejestracja w prowadzonym przez Ministra Środowiska krajowym rejestrze organizacji zarejestrowanych w EMAS. Niezależnie od wdrożenia systemu EMAS istotną rolę we właściwie działających mechanizmach zarządzania środowiskowego odgrywa monitorowanie kluczowych charakterystyk operacji, które mogą mieć wpływ na środowisko.

Proces zarządzania środowiskiem spoczywa na Władzach lokalnych.

Władze Gminy odpowiadają za następujące zadania z zakresu gospodarki środowiskiem:

- ochronę środowiska – najczęściej poprzez wprowadzanie zakazów i nakazów dotyczących sposobu użytkowania powierzchni, przestrzeni i zasobów naturalnych oraz poprzez organizacyjno – finansowe stwarzanie podstaw do budojwy komunalnych urzędzeń ochrony środowiska,
- zarządzanie środowiskowe gminą,
- promowane zasad zrównoważonego rozwoju,
- opracowywanie i realizacje programów ekorozwoju gminy, jak np. program ochrony środowiska, plan gospodarki odpadami czy strategia zrównoważonego rozwoju,
- opracowywanie i realizacji jednostkowych proekologicznych dokumentów, jak np. dot. ograniczenia niskiej emisji.

Do zadań własnych Gminy z zakresu środowiska należy m.in.:

- ład przestrzenny,

- gospodarka terenami,
- ochrona środowiska,
- dbałość o infrastrukturę techniczną służącą ochronie środowiska (wodociągi, oczyszczalnie ścieków, kanalizacja, składowiska odpadów),
- zieleń komunalna i zadrzewianie,
- utrzymanie czystości i porządku oraz gospodarka odpadami na terenie gminy,
- tworzenie warunków do selektywnej zbiórki odpadów,
- organizowanie ochrony przed bezdomnymi zwierzętami,
- zatwierdzenie ugody w sprawach zmian stosunków wodnych na gruntach,
- organizowanie ochotniczych drużyn ratowniczych,
- zarządzanie ewakuacją ludności na wypadek zagrożenia np. powodziowego,
- edukacja ekologiczna,
- wprowadzanie form ochrony przyrody,
- ustanawianie parków wiejskich i miejskich,
- opiniowanie rocznych planów łowieckich.

Do podstawowych instrumentów prawnych odnoszących się do zagadnień ochrony środowiska i prawidłowej gospodarki odpadami należą: standardy i normy i wyznaczone limity ilościowe i jakościowe, pozwolenia i odpowiedzialność administracyjna, karna i cywilna.

Władze gminne mogą wykonywać swe zadania z zakresu gospodarowania środowiskiem dzięki instrumentom finansowym i prawnym, takim jak:

- wydawanie zezwoleń na usuwanie drzew i krzewów,
- kary pieniężne za samowolne usuwanie drzew i zakrzewień,
- ustanawianie ograniczeń czasu pracy lub korzystania z urządzeń uciążliwych dla środowiska,
- nakazywanie czynności ograniczających uciążliwość dla środowiska,
- określanie warunków i wymagań wobec osób hodujących zwierzęta domowe w zakresie bezpieczeństwa i czystości w miejscach publicznych,
- nakazywanie wykonania zabezpieczeń wody przed zanieczyszczeniem i zakaz odprowadzania ścieków bez pozwolenia wodnoprawnego.

Rada Gminy oddziałuje na środowisko pośrednio, poprzez:

- uchwalanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- uchwalanie budżetu gminy,
- uchwalanie planów gospodarczych i rozwojowych mikroregionu,
- ustalanie zakresu działań jednostek pomocniczych,
- uchwalanie podatków i opłat lokalnych, w tym np. stawek za usuwanie i unieszkodliwianie odpadów, czy
- podejmowanie decyzji odnośnie współpracy z innymi jednostkami, jak np. tworzenie związku gmin itp.

Ochrona środowiska niejednokrotnie jest także realizowana przez stowarzyszenia i związki gmin, powołane np. w celu wspólnej gospodarki odpadami.

Szczegółowe zadania wymienione zostały w Załączniku nr 1.

4.2 Kierunki ochrony i racjonalnego użytkowania zasobów przyrodniczych

4.2.1 Ochrona przyrody i krajobrazu

Kierunki działań w zakresie ochrony przyrody i krajobrazu obejmują zminimalizowanie zmniejszenia różnorodności biologicznej na poziomie wewnątrzgatunkowym (genetycznym), gatunkowym i ponadgatunkowym (ekosystemowym i krajobrazowym). Podstawą wszelkich działań w tym zakresie powinna być kompleksowa inwentaryzacja przyrodnicza, której wynikiem powinno być obejmowanie ochroną prawną wszystkich terenów i tworów przyrody cennych przyrodniczo wymagających ochrony.

4.2.2 Ochrona i zrównoważony rozwój lasów

Zgodnie z polityką leśną państwa i krajowym planem zwiększania lesistości uznaje się konieczność zwiększania roli lasów i leśnictwa w rozwoju regionalnym. Jako bardzo ważne uznaje się kształtowanie wielofunkcyjnego leśnictwa, w którym obok funkcji gospodarczych wyraźnie eksponowane są funkcje: ekologiczna i społeczna.

Przy wykonywaniu zalesień należy zwrócić szczególną uwagę na dostosowanie składu gatunkowego do możliwości produkcyjnych siedlisk i wprowadzanie gatunków biocenotycznych. Będzie to miało na celu zwiększenie bioróżnorodności i naturalnej odporności przyszłych drzewostanów. Zwiększenie lesistości i wprowadzania zadrzewień przyczynia się w znacznym stopniu do ograniczenia wpływu zanieczyszczeń obszarowych. Dlatego jako priorytetowe należy uznać wprowadzanie zadrzewień przy brzegach rzek i jezior.

Ważnym elementem działań w zakresie gospodarki leśnej i zadrzewień jest edukacja społeczeństwa.

Na początku programowych działań zalecane byłoby uzupełnienie zadrzewień, przede wszystkim ubytków spowodowanych pożarami. Istotne z punktu widzenia zrównoważonego rozwoju lasów jest zapewnienie właściwego stanu równowagi drzewnej poprzez odpowiednie zapisy w miejscowym prawie, szczególnie w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, dotyczące terenów działalności człowieka (odlesianie, kontrola i rekompensata wycinki, itp.). Bardzo ważne jest rzetelne prowadzenie postępowania w sprawie wycinki drzew: przestrzeganie zasad Kpa, egzekwowanie warunków określonych w decyzjach, nie obniżanie kosztów za wycinkę, egzekwowanie obowiązkowych nasadzeń, jak również opiniowanie szczególnych przypadków przez biegłych dendrologów, czy otwartość na udział w poszczególnych postępowaniach organizacji ekologicznych oraz społecznych komisji.

4.2.3 Ochrona powierzchni ziemi i gleb

Rozwój społeczno-gospodarczy w bardzo dużym stopniu odbywa się kosztem tzw. rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Zmiany zagospodarowania przestrzennego wymagają wyłączenia z użytkowania rolniczego zasobów glebowych. Działania ochronne powinny być prowadzone przede wszystkim na obszarach o zaawansowanej degradacji jak również zapobiegawczo na obszarze całej gminy. W pierwszej kolejności należy ograniczać, poprzez odpowiednie zadania, źródła przekształcania i degradacji ziemi (i jednocześnie zasobów glebowych), którymi są: rolnictwo, budownictwo, eksploatacja kopalni, transport samochodowy oraz gospodarka odpadami.

4.2.4 Ochrona zasobów kopalni

Złóża kopalni stanowią cenne bogactwa naturalne. Zagrożenia dla tych złóż wynikają z takiego gospodarowania powierzchnią ziemi, w szczególności jej zabudową, które w przyszłości może utrudnić dostęp do rozpoznanych i zinwentaryzowanych zasobów kopalni. Dodatkowym zagrożeniem jest też nielegalna eksploatacja zasobów surowców mineralnych. Najistotniejszym kierunkiem działań w zakresie ochrony zasobów kopalni jest ich racjonalne pozyskiwanie zgodnie z przepisami prawa geologicznego i górniczego oraz wydanymi koncesjami. Nie mniej ważne są też działania ukierunkowane na rekultywację terenów zdegradowanych w wyniku prac wydobywczych. Najważniejszymi instrumentami ochrony zasobów jest wymóg uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji przedsięwzięcia po przeprowadzeniu postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko, a także system udzielanych koncesji na poszukiwanie i rozpoznawanie oraz wydobywanie złóż kopalni.

4.3 Zrównoważone wykorzystanie surowców, materiałów, wody i energii

4.3.1 Materiałochłonność, wodochłonność, energochłonność i odpadowość

W związku z rozwojem gospodarczym zachwianiu ulega równowaga pomiędzy zaspokojeniem potrzeb przemysłu i energetyki a dostępnością surowców naturalnych i wody. Duże znaczenie mają aspekty efektywności użytkowania energii oraz zmniejszenia odpadowości produkcji.

4.3.2 Kształtowanie zasobów wodnych oraz ochrona przed powodzią i skutkami suszy

Jedną z podstawowych zasad gospodarowania wodami jest zachowanie racjonalnego i całościowego traktowania zasobów wód powierzchniowych i podziemnych, z uwzględnieniem ich ilości i jakości.

Ze względu na niski poziom opadów atmosferycznych (w ostatnich latach zaobserwowano tendencję do obniżania się rocznej sumy opadów) zagrożenie powodzią praktycznie nie istnieje. Na podstawie Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. Nr 142, poz. 1591 z 2001 r., z późn. zm.) oraz Ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (tekst jednolity Dz.U. z 2005 r. Nr 239, poz. 2019, z późn. zm.), a także rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 3 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu tworzenia gminnego zespołu reagowania, powiatowego i wojewódzkiego zespołu reagowania kryzysowego oraz Rządowego Zespołu Koordynacji Kryzysowej i ich funkcjonowania oraz Zarządzenia Burmistrza Miasta i Gminy nr 1/41/2006 z dnia 09.06.2006 r. dla terenów zagrożonych powodziami opracowany został Miejsko-Gminny Plan ochrony przed powodzią.

Na wypadek zaistnienia zagrożenia dla środowiska wystąpieniem skutków suszy lub innych klęsk żywiołowych, takich, jak gradobicie, śnieżyce, wichry i huragany, podstawowym zadaniem w ramach ochrony jest doskonalenie istniejącego systemu ratowniczego, opartego na współpracy przede wszystkim straży pożarnej oraz służb leśnictwa.

4.3.3 Wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych

Jednym z priorytetów polityki energetycznej jest rozwój energetyki opartej na wykorzystaniu odnawialnych źródeł energii (OZE). Gmina Solec Kujawski charakteryzuje się korzystnymi warunkami do rozwoju OZE na bazie większości źródeł tj. dla energetycznego wykorzystania wiatru, biomasy, biogazu, wody, słońca, wód geotermalnych, jak również produkcji biokomponentów do biopaliw. Mimo znaczącego potencjału energia słoneczna z powodu niskiej efektywności ekonomicznej w porównaniu z produkcją energii elektrycznej będzie mieć znaczenie lokalne do produkcji ciepła na potrzeby indywidualnych użytkowników.

Energia geotermiczna: źródłem energii geotermicznej (energii wewnętrznej skorupy ziemskiej) jest powolny rozpad pierwiastków radioaktywnych, któremu towarzyszy wydzielanie ciepła. Przeciętny wzrost temperatury przy posuwaniu się w głąb ziemi wynosi około 400 C/km. W Polsce występują zasoby geotermiczne o niskiej temperaturze 45-95°C oraz zróżnicowanym stopniu zasolenia, co ma decydujący wpływ zarówno na koszty inwestycyjne jak i eksploatacyjne. Złoża geotermiczne występują na 60% obszaru kraju, ale tylko w około 25% istnieją warunki umożliwiające ich eksploatację.

Dla miasta Solec Kujawski przewiduje się wydobycie wód geotermalnych z głębokości ca 3700 m dla potrzeb ogrzewnictwa i przygotowania ciepłej wody użytkowej.

4.4 Kierunki dalszej poprawy jakości środowiska

4.4.1 Poprawa jakości wód

Zgodnie z Ramową Dyrektywą Wodną, „woda nie jest produktem handlowym takim jak każdy inny, ale raczej dziedzicznym dobrem, które musi być chronione, bronię i traktowane jako takie”. Podstawowym celem w zakresie gospodarki wodnej jest: zapewnienie obecnym i przyszłym pokoleniom dostępu do wody dobrej jakości oraz umożliwienie korzystania z niej przez przemysł i rolnictwo, przy jednoczesnej ochronie środowiska naturalnego.

Racjonalna gospodarka zasobami wodnymi polega na takim ich wykorzystaniu aby zabezpieczyć bieżące i przyszłe potrzeby w zakresie ich ilości i jakości. Zasady i kierunki ochrony wód podziemnych wyznacza „Strategia gospodarki wodnej”, której celem jest osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód, zgodnie z wymogami Ramowej Dyrektywy Wodnej, a w szczególności ekosystemów wodnych oraz zależnych od wody.

Jakość wód powierzchniowych uzależniona jest od uwarunkowań naturalnych takich jak: warunki hydrograficzne, klimatyczne, zdolności wód do samooczyszczania się oraz presji antropogenicznych. Obniżenie jakości wód powierzchniowych spowodowane jest poprzez: spływy powierzchniowe z terenów rolniczych, ścieki komunalne i przemysłowe odprowadzane do wód powierzchniowych a także dzięki składowiska odpadów.

Do zanieczyszczenia wód powierzchniowych przyczyniają się również ścieki gromadzone w zbiornikach bezodpływowych, a następnie wywożone na pola, do lasów lub cieków wodnych, zamiast do punktów zlewnych oczyszczalni ścieków.

Zanieczyszczenie wód podziemnych głównie zależy od głębokości ich zalegania, izolacji poziomu wodonośnego do powierzchni terenu a także lokalizacji potencjalnych źródeł zanieczyszczeń. Najbardziej zagrożone są wody czwartorzędowego poziomu wodonośnego. Jest to spowodowane dobrymi właściwościami filtracyjnymi skał słabo izolujących ten poziom wodonośny stwarzając warunki do migracji zanieczyszczeń z powierzchni terenu.

Zagrożeniem dla wód podziemnych w gminie może być rolnictwo. Do podstawowych źródeł tych zanieczyszczeń można zaliczyć przede wszystkim intensywne stosowanie nawozów i środków ochrony roślin jak również ich niewłaściwe magazynowanie. Za najbardziej niebezpieczną grupę nawozową z uwagi na dobrą rozpuszczalność w wodzie i łatwość migracji przyjmuje się grupę nawozów azotowych. Kolejnym typem zagrożeń są pestycydy przeznaczone do niszczenia owadów (insektycydy), grzybów (fungicydy) i chwastobójczych (herbicydy) a dokładnie ich niewłaściwe magazynowanie oraz nieumiejętne sporządzenie roztworów. Stopień toksyczności, rozpuszczalność w wodzie oraz trwałość to jedne z głównych czynników, które decydują o intensywności zagrożenia dla wód podziemnych.

Duży wpływ na zanieczyszczenie ma także tradycyjne pozbywanie się ścieków tzn. rozsączkowanie nie oczyszczonych ścieków w gruncie bądź świadome zakładanie nieszczelnych szamb.

Niebezpieczne dla wód podziemnych może być również źle zabezpieczone składowisko odpadów.

Zanieczyszczenie wód podziemnych może mieć charakter nieodwracalny, w związku z tym ich ochrona ma charakter priorytetowy.

Do działań zmierzających do poprawy jakości wód należą:

- ochrona głównych zbiorników wód podziemnych, które stanowią główne, strategiczne źródło zaopatrzenia ludności w wodę;
- dążenie do zapewnienia dobrego stanu (jakościowego i ilościowego) wód,
- osiągnięcie dobrego stanu krajowych wód powierzchniowych i podziemnych.

Na terenie gminy podejmowane będą czynności modernizacyjne w miejscach, gdzie sieć wodociągowa oraz sanitarna wymaga uzupełnienia i rozbudowy. Tam, gdzie konieczne jest wykonanie nowych rurociągów stosowane będą nowoczesne materiały.

Szczegółowe cele i działania w zakresie poprawy jakości wód na terenie gminy Solec Kujawski znajdują się w Załączniku nr 1.

4.4.2 Poprawa jakości powietrza atmosferycznego

Obecnie jednym z najistotniejszych aspektów w zakresie planowania działań poprawiających jakość powietrza jest spełnienie wymagań ustawowych w zakresie stężeń przekraczających wartości graniczne (dopuszczalne) oraz utrzymanie korzystnych tendencji dla substancji, których wartości graniczne nie są przekraczane. Polityka ekologiczna państwa podkreśla konieczność spełnienia wymagań prawnych oraz zachowania norm emisyjnych w zakresie jakości powietrza, konieczność spełnienia zobowiązań przyjętych przez Polskę w Traktacie Akcesyjnym. Wynegocjowano okresy przejściowe (dla emisji dwutlenku siarki, tlenków azotu i pyłów) związane z realizacją dyrektywy 2001/80/WE w sprawie ograniczania emisji niektórych zanieczyszczeń do powietrza z dużych obiektów energetycznego spalania. Szczególne znaczenie będzie mieć wdrażanie programów ochrony powietrza sporządzanych dla stref klasy C zgodnie z wynikami rocznej oceny jakości powietrza ze względu na ochronę zdrowia. Rok 2010 jest terminem pełnego wdrożenia dyrektywy 96/61/WE z dnia 24 września 1996 roku w sprawie zintegrowanego zapobiegania i ograniczania zanieczyszczeń (Dyrektywa IPPC) oraz osiągnięcia wyznaczonych pułapów emisyjnych dwutlenku siarki i tlenków azotu ze wszystkich obiektów energetycznego spalania. Niektóre z wymagań w/w dyrektywy mogą być trudne do osiągnięcia. Sytuację może w pewnym stopniu poprawić wprowadzenie handlu emisją SO₂ i NO_x, a także sporządzenie i wdrażanie krajowego planu redukcji emisji dla istniejących źródeł. Tak jak dotychczas działania będą skupiać się przede wszystkim na zarządzaniu ochroną powietrza, redukcji emisji zanieczyszczeń z transportu i komunikacji oraz przemysłu, energetyki i sektora mieszkaniowego (tzw. niska emisja).

Istotnym problemem dla mieszkańców gminy są wysokie ceny paliw energetycznych, co skutkuje stosowaniem przez mieszkańców odpadów, jako paliwa do ogrzewania domów. Wg przepisów prawa (Rozporządzenie Ministra Środowiska

z dnia 20 grudnia 2005 r. w sprawie standardów emisyjnych z instalacji Dz.U. Nr 260, poz. 2181, z późn. zm.) dopuszczalne jest spalanie odpadów innych niż niebezpieczne w ilości do 1% ogólnej ilości paliwa. Spalanie większych ilości odpadów jest niezgodne z prawem i jest źródłem zwiększonej emisji niskiej związków takich jak tlenek węgla lub tlenki azotu. Poza tym w trakcie niskotemperaturowego spalania (a za takie należy uznać spalanie w paleniskach domowych) uwalniane są do atmosfery bardzo szkodliwe dla zdrowia człowieka związki halogenoorganiczne, w tym dioksyny i furany.

Rozwiązaniem tego problemu w gminie może być utworzenie wspólnot, spółdzielni energetycznych, w skład których wchodziłyby skupiska mieszkańców (takie jak bloki mieszkalne, budynki użyteczności publicznej, gromadzące czasowo większą ilość osób lub sąsiadująca ze sobą zabudowa mieszkaniowa).

Część energii cieplnej mogłaby pochodzić ze wspólnego jednego lub kilku źródeł energii odnawialnej, takich jak siła wiatru (wiatraki), energia słońca (kolektory słoneczne), pompy ciepła i inne.

Gmina może być inicjatorem działań i wspierać potencjalnych inwestorów w zakresie uzyskania pomocy finansowej z Funduszy Unijnych.

Powiat bydgoski (w tym również miasto i gmina Solec Kujawski), według klasyfikacji stref dokonanej przez Inspekcję Ochrony Środowiska w wyniku piątej rocznej oceny za rok 2006, charakteryzuje się A-klasą czystości powietrza. Dlatego działania podejmowane na terenie gminy powinny przyczyniać się do utrzymania takiego stanu.

Podstawowymi zadaniami w zakresie poprawy stanu jakości powietrza w zakresie działań władz gminy powinno być:

- podnoszenie świadomości społecznej w zakresie ochrony powietrza,
- opracowanie i wdrożenie programu wykorzystania odnawialnych źródeł energii,
- ograniczenie emisji ze środków transportu przez modernizację układu komunikacyjnego, poprawę stanu technicznego dróg, budowę ścieżek rowerowych, promowanie korzystania z publicznych środków transportu,
- współpraca z sąsiednimi gminami w zakresie ochrony środowiska, w tym wykorzystywania źródeł energii odnawialnej i modernizacji układu komunikacyjnego.

4.4.3 Poprawa klimatu akustycznego

Cele i kierunki działań mających na celu poprawę klimatu akustycznego zawarte są w załączniku nr 1 i są związane głównie z utrzymaniem dróg gminnych oraz uwzględnieniem zagadnień klimatu akustycznego w ramach prac dotyczących planowania przestrzennego.

4.4.4 Ochrona przed polami elektromagnetycznymi

Cele i kierunki działań mających na celu ochronę przed polami elektromagnetycznymi zawarte są w załączniku nr 1

4.4.5 Ochrona przed poważnymi awariami

Cele i kierunki działań mających na celu ochronę przed poważnymi awariami zawarte są w załączniku nr 1 i obejmują:

- ograniczenie skutków poważnych awarii w odniesieniu do ludzi oraz środowiska,
- dążenie do zminimalizowania ryzyka wystąpienia ewentualnych poważnych awarii przemysłowych poprzez nadzór nad wszystkimi instalacjami będącymi potencjalnymi źródłami awarii.

5 Harmonogram i sposób finansowania realizacji zadań do roku 2010 z perspektywą 2011-2014

Na podstawie analizy celów polityki ekologicznej państwa i zadań wojewódzkiego i powiatowego programu ochrony środowiska stwierdza się, że w realizacji tych celów i zadań znaczny udział ma gmina. Na podstawie oceny zadań, które obejmą obszar gminy dokonano oszacowania kosztów w sposób uśredniający wartości nakładów globalnych w województwie i powiecie z uwzględnieniem kierunków inwestowania ważniejszych zadań, które będą realizowane poza

lub na obszarze gminy. Ustalony w ten sposób nakład dla poszczególnych dziedzin ochrony środowiska są traktowane jako górna granica nakładów na cele.

Cele określone w wojewódzkim programie ochrony środowiska średniookresowe i zadania krótkoterminowe zostały skorelowane z „Programem Ochrony Środowiska z Planem Gospodarki Odpadami powiatu bydgoskiego. Aktualizacja na lata 2008-2011 z perspektywą na lata 2012-2015”, i zostały przyjęte jako dane wyjściowe do sporządzania listy projektów zadań krótkoterminowych na lata 2008-2011 i celów średniookresowych na lata 2012-2015.

Harmonogram i sposób finansowania wg hierarchii potrzeb i strategii programu stanowi załącznik nr 1.

6 Nakłady finansowe

Źródłami finansowania niniejszego Programu będą zarówno środki krajowe, jak i zagraniczne. Należy stwierdzić, że podstawowymi źródłami finansowania ochrony środowiska w nadchodzących latach będą zarówno środki własne inwestorów – przedsiębiorstw, podmiotów komunalnych i samorządów lokalnych oraz fundusze Unii Europejskiej pochodzące z krajowych i regionalnych programów. Warto jednak zauważyć, że to na samorządach lokalnych i przedsiębiorstwach spoczywa obowiązek wdrożenia wymagań wspólnotowych m.in. w zakresie gospodarki wodno-ściekowej oraz odpadowej. Obowiązki te znacznie niekiedy przewyższają możliwości budżetu danej jednostki. Będą się one musiały zatem wykazać aktywnością w pozyskiwaniu środków zewnętrznych. Działania często będą musiały być wspierane kredytami i pożyczkami bankowymi.

Istotnym wsparciem dla inwestorów będzie dofinansowanie działań proekologicznych z celowych funduszy ekologicznych – Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu, Powiatowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

W wyniku akcesji do Unii Europejskiej rozszerzyły się możliwości wykorzystania funduszy zagranicznych, które w latach 2007-2015 będą pełniły ważną rolę w finansowaniu ochrony środowiska, zwłaszcza w kierunku mobilizowania środków krajowych i funduszy własnych podmiotów realizujących inwestycje w celu uzupełniania montażu finansowego. Tym niemniej skuteczne wykorzystanie środków UE wymagać będzie spełnienia kilku warunków. Pierwszeństwo w finansowaniu będą miały przedsięwzięcia niezbędne dla realizacji środowiskowych zobowiązań Traktatu Akcesyjnego a więc dotyczące przede wszystkim realizacji Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych.

W odniesieniu do finansowania ochrony środowiska i gospodarki wodnej największe znaczenie ze środków UE ma Fundusz Spójności, z którego na realizację PO Infrastruktura i Środowisko planuje się przeznaczyć około 21,5 mld euro w latach 2007-2013.

Kolejnym istotnym funduszem jest Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, który finansować będzie przedsięwzięcia ujęte w Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013 (PROW). Szacuje się, że na Oś II PROW ujmującą m. in. współfinansowanie (80%) programów rolnośrodowiskowych, płatności dla obszarów Natura 2000 i związane z wdrażaniem Ramowej Dyrektywy Wodnej oraz zalesianie przeznaczają się w skali kraju ok. 5,5 mld euro. Innym funduszem jest Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego. Istnieje też możliwość skorzystania ze środków finansowych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego - Oś priorytetowa II Zachowanie i racjonalne użytkowanie środowiska.

Specyfiką systemu finansowania ochrony środowiska jest to, że większą część wydatków ponoszą przedsiębiorstwa, fundusze ekologiczne i samorządy terytorialne, natomiast udział środków budżetu jest mały, na poziomie kilku procent. Podobnie oszacowano niski udział tych środków w finansowaniu niniejszego Programu.

Podstawowymi źródłami finansowania, z których będzie mogło skorzystać miasto i gmina Solec Kujawski są:

- Polskie fundusze ekologiczne (NFOŚiGW, WFOŚiGW, PFOŚiGW, GFOŚiGW),
- Środki własne podmiotów gospodarczych,
- Środki jednostek samorządu terytorialnego,
- Budżet państwa,
- Fundusze UE – EFS, EFRR, FS (w ramach RPO i PO liŚ).

7 Zarządzanie programem ochrony środowiska

Proces zarządzania środowiskiem spoczywa na władzach lokalnych. Mając na uwadze spójność koordynacji działań pomiędzy poszczególnymi szczeblami władz samorządowych i rządowych a także współpracę z pozostałymi podmiotami uczestniczącymi w zarządzaniu środowiskiem na terenie gminy, zarządzanie środowiskiem gminy Solec Kujawski przy pomocy Programu Ochrony Środowiska wymagać będzie ustalenia roli i zakresu działania poszczególnych podmiotów zaangażowanych w jego realizację, struktury organizacji Programu oraz systemu monitoringu.

Partnerzy – podmioty realizujące Program nie stanowią grupy jednorodnej. Należą do nich m.in. struktury administracyjne władz samorządowych obszaru. Do nich należy bezpośrednie zarządzanie Programem. **Władze gminy pełnią w odniesieniu do Programu kilka funkcji. Jedną z ważniejszych jest funkcja regulacyjna, na którą składają się akty prawa lokalnego – uchwały oraz decyzje administracyjne związane odpowiednio z określonymi obszarami zagadnień środowiskowych. Władze pełnią również funkcje wykonawcze (zadania wynikające z ustaw) i kontrolne. Pożądane jest, aby władze gminy pełniły również funkcje wspierające dla podmiotów zaangażowanych w rozwój gmin oraz funkcje kreujące działania ukierunkowane na poprawę środowiska.**

Inną grupą są partnerzy wykonujący zadania Programu, a jeszcze inną społeczność lokalna będąca również beneficjentem jego rezultatów.

Zarządzanie środowiskiem realizowane zgodnie z zasadami Zrównoważonego Rozwoju posługuje się określonymi instrumentami o charakterze prawnym, finansowym i społecznym. Instrumenty te mają charakter uniwersalny a ich zastosowanie ma miejsce na poszczególnych szczeblach administracyjnych.

INSTRUMENTY POLITYKI OCHRONY ŚRODOWISKA

- INSTRUMENTY PRAWNE

Do podstawowych instrumentów prawnych odnoszących się do zagadnień ochrony środowiska należą: standardy i normy środowiskowe, pozwolenia i odpowiedzialność administracyjna, karna i cywilna.

- INSTRUMENTY FINANSOWE

Głównymi instrumentami finansowymi są opłaty (za gospodarcze korzystanie ze środowiska, za szczególne korzystanie z wód i urządzeń wodnych, eksploatacyjne – za wydobywanie kopalin, z tytułu przeznaczenia gruntów na cele nierolnicze i nieleśne, za usługi komunalne, miejscowe- klimatyczne), kary, fundusze celowe, ulgi podatkowe.

- INSTRUMENTY SPOŁECZNE

Wśród instrumentów o charakterze społecznym wyróżniamy dostęp do informacji, komunikację społeczną, edukację i promocję ekologiczną.

Ustawa Prawo Ochrony Środowiska nakłada na instytucje rządowe i samorządowe obowiązek wzajemnego informowania się i uzgadniania. Obowiązek ten dotyczy w pierwszej kolejności wymiany informacji między przedstawicielami różnych szczebli samorządu i rządowych organizacji ochrony środowiska.

Zgodnie z art.19 ustawy Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2008 r. Nr 25, poz.150 z późn. zm.) organy administracji są obowiązane udostępnić każdemu informacje o środowisku i jego ochronie znajdujące się w ich posiadaniu lub które są dla nich przeznaczone z zastrzeżeniem art. 20, który mówi, „Organ administracji nie udostępnia informacji, o których mowa w art. 19, jeżeli ich udostępnienie mogłoby naruszyć przepisy o ochronie danych jednostkowych uzyskiwane w badaniach statystycznych statystyki publicznej, o których mowa w ust. z dn. 29.07.1995 r. o statystyce publicznej.)

- INSTRUMENTY STRUKTURALNE

Instrumenty strukturalne rozumiane są jako narzędzia dla formułowania, integrowania i wdrażania polityk środowiskowych. Są to przede wszystkim strategie i programy wdrożeniowe oraz systemy zarządzania środowiskowego.

ORGANIZACJA ZARZĄDZANIA ŚRODOWISKIEM

Zarządzanie środowiskiem odbywa się na kilku szczeblach. W gminie zarządzanie dotyczy działań własnych (podejmowanych przez gminę), a także jednostek organizacyjnych, obejmujących działania podejmowane przez podmioty gospodarcze korzystające ze środowiska. Ponadto administracja publiczna województwa i powiatu również w ramach swoich obowiązków i kompetencji realizuje zadania związane z zarządzaniem środowiskiem w gminie.

Podmioty gospodarcze korzystające ze środowiska kierują się głównie efektami ekonomicznymi i zasadami konkurencji rynkowej, a od niedawna liczą się także z głosami opinii społecznej. Na tym szczeblu zarządzanie środowiskiem odbywa się przez:

- dotrzymanie wymagań stawianych przez przepisy prawa,
- porządkowanie technologii i reżimów obsługi urządzeń,
- modernizację technologii,
- eliminowanie technologii uciążliwych dla środowiska,
- instalowanie urządzeń ochrony środowiska,
- stałą kontrolę emisji zanieczyszczeń.

Instytucje działające w ramach administracji odpowiedzialnych za wykonywanie i egzekwowanie prawa mają głównie na celu zapobieganie zanieczyszczeniu środowiska przez:

- racjonalne planowanie przestrzenne,
- kontrolowanie gospodarczego korzystania ze środowiska,
- porządkowanie działalności związanej z gospodarczym korzystaniem ze środowiska.

Zarządy województw, powiatów i gmin sporządzają programy ochrony środowiska w celu realizacji polityki ekologicznej państwa. Dokumenty dotyczące zagospodarowania przestrzennego sporządza się na wszystkich szczeblach, ale nie wszystkie mają jednakową moc prawną i rolę w całym systemie. Z punktu widzenia prawnego najmocniejszą pozycję w omawianej strukturze ma gmina, gdyż tylko miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, uchwalane przez gminy, mają rangę obowiązującego powszechnie przepisu prawa miejscowego. Wszelkie programy, plany i strategie formułowane na różnych szczeblach mają tylko wtedy szansę realizacji, jeśli znajdują odzwierciedlenie w konkretnym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

ZARZĄDZANIE PROGRAMEM OCHRONY ŚRODOWISKA

Wyróżnia się następujące grupy podmiotów uczestniczących w Programie:

- Podmioty uczestniczące w organizacji i zarządzaniu programem,
- Podmioty realizujące zadania programu, w tym instytucje finansujące,
- Podmioty kontrolujące przebieg realizacji i efekty programu,
- Społeczność gminy jako główny podmiot odbierający wyniki działań programu.

Główna odpowiedzialność za realizację Programu spoczywa na Burmistrzu, który składa Radzie Gminy raporty z wykonania Programu. Burmistrz winien współdziałać z organami administracji rządowej i samorządowej szczebla wojewódzkiego i powiatowego.

MONITORING WDRAŻANIA PROGRAMU

Zakres monitoringu

Wdrażanie Programu Ochrony Środowiska będzie podlegało regularnej ocenie w zakresie:

- Określenia stopnia wykonania przedsięwzięć / działań,
- Określenia stopnia realizacji przyjętych celów,
- Oceny rozbieżności pomiędzy przyjętymi celami i działaniami, a ich wykonaniem,
- Analizy przyczyn tych rozbieżności.

Proponowane wskaźniki monitorowania wymiernych efektów ekologicznych:

1. Jakość wód powierzchniowych:

- udział % rzek wg klas czystości,
- jeziora badane wg klas czystości,
- liczba nowopowstałych zbiorników retencyjnych

2. Jakość wód podziemnych:

- klasyfikacja jakości wód podziemnych,
- ilość ujęć nie odpowiadających wymogom sanitarnym

3. Pobór wody:

- stopień zwodociągowania gminy

4. Ilość ścieków oczyszczanych:

- stopień skanalizowania gminy,
- liczba nowych przydomowych oczyszczalni ścieków,
- liczba zmodernizowanych oczyszczalni

5. Klasyfikacja stanu powietrza atmosferycznego:

- liczba zmodernizowanych kotłowni,
- liczba zmodernizowanych kotłowni z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii

6. Wskaźnik lesistości gminy:

- powierzchnia nowych zalesień

7. Wskaźniki ochrony przyrody:

- ilość rezerwatów/pomników przyrody,
- powierzchnia użytków ekologicznych,
- % powierzchni objętej ochroną prawną

8. Wzrost świadomości ekologicznej dzieci, młodzieży i społeczeństwa dorosłego

9. Liczba nowopowstałych gospodarstw ekologicznych:

- liczba wdrożonych programów rolno - środowiskowych

Rada Gminy będzie oceniała co dwa lata stopień wdrożenia Programu, natomiast na bieżąco będzie kontrolowany postęp w zakresie wykonania przedsięwzięć zdefiniowanych w programie.

W cyklach czteroletnich będzie oceniany stopień realizacji celów. Ocena ta będzie bazą do ewentualnej korekty celów i strategii ich realizacji. Taka procedura pozwoli na spełnienie wymagań zapisanych w ustawie "Prawo ochrony środowiska", a dotyczących okresu na jaki jest przyjmowany program ochrony środowiska i systemu raportowania o stanie realizacji programu ochrony środowiska.

Zatem głównymi elementami monitoringu wdrażania Programu będą:

- **Ocena postępów we wdrażaniu programu ochrony środowiska, w tym przygotowanie raportu (co dwa lata)**
- **Aktualizacja listy przedsięwzięć (co dwa lata)**
- **Aktualizacja polityki ochrony środowiska, tj. celów ekologicznych i kierunków działań (co cztery lata).**

Program ochrony środowiska dla gminy Solec Kujawski
aktualizacja na lata 2008-2011 z perspektywą na lata 2012-2015

Załącznik nr 1

Lp	Cel	Kierunki działań	Podmioty realizujące działania	Szacunkowa wielkość nakładów (tys. zł)		Źródło finansowania
				2008-2011	2012-2015	
1	Kierunki działań o charakterze systemowym					
1.1	Edukacja ekologiczna					
	Cel średniookresowy do 2015 r.: Stałe podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa i zapewnienie jej szerokiego dostępu do informacji o środowisku i jego ochronie.	Kierunki działań do 2011r.: <ul style="list-style-type: none">- Prowadzenie edukacji ekologicznej – leśnej na obszarze Chronionego Krajobrazu Wydm Kotliny Toruńsko - Bydgoskiej- Popularyzacja tematyki ekologicznej dostosowanej do bieżących potrzeb w lokalnych mediach,- Ścieżki edukacyjne na terenie Parku Miejskiego, terenach nadwiślańskich, wykorzystanie harcówki ZHP,- Wydawanie biuletynów, drukowanie plakatów,- Edukacja ekologiczna młodzieży: filmy, wycieczki, happeningi itp., wykłady specjalistów, konkursy i olimpiady o tematyce ekologicznej,- Skuteczna egzekucja prawa w zakresie ochrony środowiska,	Wojewódzki Konserwator Przyrody, Starosta, Urząd Miasta, Samorząd Gminy, Nadleśnictwa: Bydgoszcz, Solec Kujawski, Cierpiszewo	100	100	dofinansowanie GFOŚiGW, WFOŚiGW,
1.2	Planowanie przestrzenne					
	Cel średniookresowy do 2015 roku: Zachowanie równowagi przyrodniczej w procesie organizacji przestrzeni gminy dla potrzeb społeczności i prognozowania rozwoju gospodarczego. <ul style="list-style-type: none">- integracja problematyki środowiskowej i planowania przestrzennego wraz z konieczną odbudową struktur instytucjonalnych- integracja systemu monitoringu sieci	Kierunki działań do 2011 r.: <ul style="list-style-type: none">- Uwzględnianie w planach zagospodarowania przestrzennego wymagań ochrony środowiska oraz identyfikacji konfliktów środowiskowych i przestrzennych,- Wdrażanie wytycznych dotyczących wyznaczania korytarzy ekologicznych dla potrzeb opracowań ekofizjograficznych i ich zagospodarowanie zgodnie z wymogami ochrony różnorodności biologicznej,- weryfikacja i uporządkowanie systemu zarządzania siecią Natura 2000	Urząd Miasta, Wojewódzki Konserwator Przyrody, Parki Krajobrazowe, Nadleśnictwa	150	180	Środki własne,

Program ochrony środowiska dla gminy Solec Kujawski
aktualizacja na lata 2008-2011 z perspektywą na lata 2012-2015

Lp	Cel	Kierunki działań	Podmioty realizujące działania	Szacunkowa wielkość nakładów (tys. zł)		Źródło finansowania
				2008-2011	2012-2015	
	Natura 2000 z systemem zarządzania gospodarką przestrzenną					
2.	Kierunki ochrony i racjonalnego użytkowania zasobów przyrodniczych					
2.1	Ochrona przyrody i krajobrazu					
	<p>Cel średniookresowy do 2015 r.: Zachowanie dla przyszłych pokoleń terenów o wyróżniających się w skali regionu walorach przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych. Zahamowanie strat różnorodności biologicznej na poziomie wewnątrzgatunkowym (genetycznym), gatunkowym i ponadgatunkowym (ekosystemów i krajobrazu).</p>	<p>Kierunki działań do 2011r.: Priorytetowym zadaniem w zakresie ochrony przyrody i krajobrazu będzie zachowanie wysokich walorów przyrodniczo-krajobrazowych oraz zachowanie różnorodności biologicznej, szczególnie poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none">- przygotowanie programu rolno – środowiskowego oraz reintrodukcji gatunków i renaturyzacji cennych obszarów przyrodniczych na terenie gminy,- aktualizacja rejestru pomników przyrody, stanowisk dokumentacyjnych, użytków ekologicznych oraz zespołów przyrodniczo – krajobrazowych,- wylapywanie zwierząt bezdomnych, na podstawie podpisanej umowy z UMiG Solec Kujawski	<p>Starosta, Wojewódzki Konserwator Przyrody, Nadleśnictwa Bydgoszcz, Solec Kujawski i Cierpiszewo, Ośrodek Dor. Roln. ARiMR, Urząd Miasta, Samorząd Gminy, Podmiot świadczący usługi w zakresie wylapywania zwierząt</p>	150	200	GFOŚiGW, fundusze pomocowe UE

Program ochrony środowiska dla gminy Solec Kujawski
aktualizacja na lata 2008-2011 z perspektywą na lata 2012-2015

Lp	Cel	Kierunki działań	Podmioty realizujące działania	Szacunkowa wielkość nakładów (tys. zł)		Źródło finansowania
				2008-2011	2012-2015	
2.2	Ochrona i zrównoważony rozwój lasów					
	Cele średniokresowe do 2015 r.: - Kształtowanie właściwej struktury przestrzennej, gatunkowej i wiekowej lasów, - Wykorzystanie gospodarcze zasobów leśnych z zapewnieniem zachowania trwałości lasów oraz ich potencjału biologicznego, produkcyjnego i regeneracyjnego.	Kierunki działań do 2011 r.: - wprowadzenie do planów zagospodarowania przestrzennego gminy wyznaczonych racjonalnie granic polno – leśnych z uwzględnieniem ochrony siedlisk priorytetowych oraz korytarzy ekologicznych, obszarów źródliskowych, wododziałowych i obszarów ze zbiornikami wód podziemnych bez izolacji od powierzchni oraz brzegów zbiorników i cieków wodnych z zadrzewieniem i zakrzewieniem, - wprowadzenie inwentaryzacji i stałego monitoringu populacji ptaków drapieżnych objętych ochroną gatunkową w celu kontrolowanej ich redukcji do stanu nie zagrażającego zwierzynie drobnej, - zasiedlanie łowisk rodzimymi gatunkami zwierzyny drobnej, - nadzór nad właściwymi rozwiązaniami przejść dla zwierzyny dziko żyjącej przez drogi szybkiego ruchu oraz nad właściwą ich realizacją, - reintrodukcja gatunków zagrożonych wyginięciem oraz ścisły monitoring tych działań i rozwoju populacji, - zadrzewienia, zakrzaczenia, - działania zmierzające do zmniejszenia zagrożenia przed pożarami, - ochrona przed gradacyjnym występowaniem szkodliwych owadów, - ochrona przed patogenicznymi grzybami, - ochrona przed zwierzyną płową, - ochrona przed zanieczyszczeniami komunikacyjnymi, - kształtowanie właściwych stosunków wodnych,	Wojewoda, Starosta, Urząd Miasta, RDLP Toruń wg Regionalnego Programu Operacyjnego Polityki Leśnej Państwa oraz inne zadania, Polski Związek Łowiecki, Nadleśnictwa, Właściciele gruntów	500	600	Fundusze własne, fundusze celowe i unijne, fundusze strukturalne, Budżet Państwa,

Program ochrony środowiska dla gminy Solec Kujawski
aktualizacja na lata 2008-2011 z perspektywą na lata 2012-2015

Lp	Cel	Kierunki działań	Podmioty realizujące działania	Szacunkowa wielkość nakładów (tys. zł)		Źródło finansowania
				2008-2011	2012-2015	
2.3	Ochrona powierzchni ziemi i gleb					
	<p>Cel średniookresowy do 2014 r.:</p> <ul style="list-style-type: none">-Ochrona zasobów glebowych przed degradacją i nieracjonalnym użytkowaniem-wzrost powierzchni terenów zrekultywowanych-prawidłowe zagospodarowanie terenów osuwiskowych i zagrożonych ruchami masowymi ziemi w ramach zarządzania gospodarką przestrzenną.	<p>Kierunki działań do 2011 r.:</p> <ul style="list-style-type: none">- rekultywacja i zalesienie gleb zdegradowanych na obszarach użytkowanych rolniczo,- ograniczanie procesów erozji wodnej i wietrznej na zboczach dolin cieków oraz ich źródeł,- odtwarzanie gleb zdegradowanych metodami biologicznymi i technicznymi oraz przeprowadzanie rekultywacji, w tym: rekultywacja nieczynnego wysypiska w Solcu Kujawskim i rekultywacja terenów poprzemysłowych. Rewitalizacji wymagają następujące tereny poprzemysłowe:<ul style="list-style-type: none">• po P.P.H.U. Nasycalnia Drewna w Solcu Kujawskim (ul. Kujawska):<ul style="list-style-type: none">- place składowe,- budynek autoklawów z kotłownią i kominem (30 m),• po Zakładzie Produkcji Elementów Budowlanych (ul. Toruńska):<ul style="list-style-type: none">- wyrobisko• po Kujawskich Zakładach Naprawy Samochodów (ul. Robotnicza):<ul style="list-style-type: none">- place składowe,- fundamenty po budynkach,- pozostałości po węzłach betoniarskich i boksach do kruszywa,- stacja transformatorowa – Zakład Energetyczny.- prowadzenie okresowych badań jakości gleby i ziemi,- kontrolowanie przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne,	<p>Wojewoda, Starosta, Właściciele gruntów, RZGW Gdańsk, Samorząd Gminy,</p>	20000	100	<p>Środki własne, Dotacje celowe, NFOŚiGW, WFOŚiGW, PFOŚiGW, Fundusze strukturalne UE, Użytkownik – właściciel wysypiska, Budżet państwa</p>

Program ochrony środowiska dla gminy Solec Kujawski
aktualizacja na lata 2008-2011 z perspektywą na lata 2012-2015

Lp	Cel	Kierunki działań	Podmioty realizujące działania	Szacunkowa wielkość nakładów (tys. zł)		Źródło finansowania
				2008-2011	2012-2015	
2.4	Ochrona zasobów kopalin					
	Cel średniookresowy do 2015 r.: Ochrona zasobów złóż poprzez ich racjonalną eksploatację i minimalizowanie degradacji środowiska.	Kierunki działań do 2011 r.: <ul style="list-style-type: none">- opracowanie ewidencji miejsc zalegania torfów; wprowadzenie do miejscowych planów zagospodarowania i egzekwowanie zakazu wykonywania zbiorników i stawów w miejscach zalegania torfów,- rekultywacja wyrobisk poeksploatacyjnych kopalin oraz likwidacja i rekultywacja wyrobisk nielegalnych,- współdziałanie przy tworzeniu i systematycznym aktualizowaniu bilansu kopalin,	Wojewoda, Starosta, Urząd Miasta, Samorząd Gminy, RZGW Gdańsk, Właściciele wyrobisk,	100	120	Środki własne jednostki wykonującej zadanie i właściciela wyrobiska,
3	Zrównoważone wykorzystanie surowców, materiałów, wody i energii					
3.1	Materiałochłonność, wodochłonność, energochłonność i odpadowość					
	Cel średniookresowy do 2015 r.: Wzrost efektywności wykorzystania zasobów wodnych i surowcowych na cele gospodarcze, zwiększenie efektywności energetycznej gospodarki (zaoszczędzenie 9% energii finalnej do 2017 roku), zapobieganie oraz ograniczanie powstawania odpadów u źródła ilości a także zmniejszenie ich negatywnego oddziaływania na środowisko.	Kierunki działań do 2011 r.: <ul style="list-style-type: none">- inspirowanie i wspieranie na miarę warunków lokalnych działań w celu zmniejszenia do 2010r. jednostkowego zużycia wody do celów przemysłowych, w stosunku do 1990r. o 50% surowców ze źródeł pierwotnych – o 40% oraz energii (w przeliczeniu na olej ekwiwalentny) – o 60% (tj. do 0,8 tony na 1 tys. EURO PKB),- modernizacja procesów przemysłowych w kierunku osiągnięcia normatywów najlepszej dostępnej techniki,- wspieranie i intensyfikacja stosowania zamkniętych obiegów wody w przedsiębiorstwach,- wspieranie działań zmierzających do zmniejszenia zużycia wody i podniesienia efektywności wykorzystania energii w	RZGW, Wojewoda, Urząd Regulacji Energetyki, Użytkownicy, Samorząd Gminy, Organizacje pozarządowe	50	50	Środki własne, Dotacje celowe, Unijne fundusze pomocowe,

Program ochrony środowiska dla gminy Solec Kujawski
aktualizacja na lata 2008-2011 z perspektywą na lata 2012-2015

Lp	Cel	Kierunki działań	Podmioty realizujące działania	Szacunkowa wielkość nakładów (tys. zł)		Źródło finansowania
				2008-2011	2012-2015	
		gospodarce komunalnej, - zwiększenie sprawności wytwarzania energii i zmniejszenia strat energii w przesyłce.				
3.2	Kształtowanie zasobów wodnych oraz ochrona przed powodzią i skutkami suszy					
	<p>Cel średniookresowy do 2015r.: Trwały i zrównoważony rozwój w gospodarowaniu zasobami wodnymi i skuteczna ochrona przed powodzią i suszą. - zmiana systemu finansowania gospodarki wodnej (samofinansowanie gospodarki wodnej) - efektywna ochrona przed powodzią i suszą,</p>	<p>Kierunki działań do 2011r.: W najbliższych latach wiele zadań z zakresu kształtowania zasobów wodnych będzie realizowanych na poziomie krajowym w związku z obowiązkiem opracowania dokumentów wynikających z realizacji dyrektyw unijnych tj.: "Program wodno –środowiskowy kraju" i „Plany gospodarowania wodami w obszarach dorzeczy”. - współdziałanie z Regionalnym Zarządem Gospodarki Wodnej w Gdańsku oraz innymi podmiotami na odcinku budownictwa wodnego, ochrony jakości wód oraz ochrony przed powodzią i suszą przy tworzeniu planów gospodarki wodnej oraz warunków korzystania z wód dorzecza Wisły i ich realizacji, - współpraca przy tworzeniu nowego systemu monitorowania stanu wód powierzchniowych i podziemnych oraz emisji zanieczyszczeń do tych wód - zaopatrzenie w wodę: • budowa sieci wodociągowej do Nadleśnictwa Solec Kujawski, • budowa stacji uzdatniania wody w Przyłubiu, • wymiana sieci przesyłowej wodociągowej z Przyłubia do Solca Kujawskiego, • wymiana sieci wodociągowej z rur azbestowo – cementowych – ulica Wolności i Plac Jana Pawła II, • modernizacja sieci wodociągowej na terenie miasta, • wymiana sieci wodociągowej w ul. Toruńskiej</p> <p>- współpraca w opracowaniu programu przeciwpowodziowego</p>	<p>RZGW Gdańsk, Samorząd Gminy, Urząd Miasta, Organizacje pozarządowe, Użytkownicy, Wojewoda, WIOŚ Bydgoszcz, KPZMiUW Włocławek, Nadleśnictwo Solec Kujawski ZGK Sp. z o.o.</p>	2500	3000	<p>Budżet Gminy, Dotacje celowe, Unijne fundusze pomocowe, ZGK, WFOŚiGW</p>

Program ochrony środowiska dla gminy Solec Kujawski
aktualizacja na lata 2008-2011 z perspektywą na lata 2012-2015

Lp	Cel	Kierunki działań	Podmioty realizujące działania	Szacunkowa wielkość nakładów (tys. zł)		Źródło finansowania
				2008-2011	2012-2015	
		dla województwa kujawsko – pomorskiego oraz zasad działalności odpowiednich służb wojewódzkich, samorządowych i Regionalnych Zarządów Gospodarki Wodnej i jego realizacji - budowa obiektów małej retencji wodnej: <ul style="list-style-type: none"> • zbiorniki sztuczne we wsi Jezierce o powierzchni 5,0 ha i we wsi Chrośna o powierzchni 3,0 ha, • stawy rybne we wsi Makowiska o powierzchni 3,0 ha, • 2 zbiorniki retencyjne na terenach leśnych Nadleśnictwa Solec Kujawski - na terenie Solca Kujawskiego o poj. po 2 tys. m³ 				
3.3	Wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych					
	Cel średniookresowy do 2015r.: Zwiększenie produkcji energii pochodzącej z odnawialnych źródeł energii (OZE) zgodnie z krajową polityką energetyczną kraju. Dalsze zwiększanie udziału biopaliw w odniesieniu do paliw używanych w transporcie	Kierunki działań do 2011 r.: - dążenia zmierzające do uzyskania wyznaczonego w „Strategii rozwoju energetyki odnawialnej” celu średnio – okresowego w postaci 7,5% udziału energii odnawialnej w bilansie zużycia energii pierwotnej w kraju na rok 2010, - wspieranie budowy nowych instalacji OZE, zapewniających udział biokomponentów w rynku paliw ciekłych, - budowa stopnia wodnego w Przyłubiu	Samorząd Gminy, Organizacje pozarządowe, Przedsiębiorcy	5000	5000	Środki własne, Dotacje celowe, Unijne fundusze pomocowe
4	Kierunki dalszej poprawy jakości środowiska					
4.1	Poprawa jakości wody					
	Cele średniookresowe do 2015 r.: Do końca 2015 roku Polska powinna zapewnić redukcję całkowitego ładunku azotu i fosforu w ściekach komunalnych oraz zakończyć program budowy, modernizacji systemów kanalizacyjnych i oczyszczalni ścieków w aglomeracjach o RLM od 2000 do 15000. Celem jest	Kierunki działań do 2011 r.: - budowa systemu kanalizacji zbiorczej na terenie gminy Solec Kujawski, - modernizacja i rozbudowa podczyszczalni i oczyszczalni ścieków przemysłowych i/lub modernizacja technologii produkcji w niektórych dziedzinach wytwarzania w celu ograniczenia zrzutu substancji niebezpiecznych, - kontynuowanie działań w zakresie ograniczania	Urząd Miasta, Starosta, Wojewoda, RZGW Gdańsk, Użytkownicy wód, Właściciele ze względu na	11000	13200	Środki własne, Środki własne jednostki wykonującej zadanie i właściciela szamba, Środki z Unii

Program ochrony środowiska dla gminy Solec Kujawski
aktualizacja na lata 2008-2011 z perspektywą na lata 2012-2015

Lp	Cel	Kierunki działań	Podmioty realizujące działania	Szacunkowa wielkość nakładów (tys. zł)		Źródło finansowania
				2008-2011	2012-2015	
	osiągnięcie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych.	<p>i eliminowania wykorzystania wód podziemnych do celów innych niż zaopatrzenie ludności w wodę do picia oraz zastosowania technologiczne w przemyśle spożywczym i farmaceutycznym,</p> <ul style="list-style-type: none">- współdziałanie przy tworzeniu i systematycznym aktualizowaniu bilansu wód podziemnych,- uwzględnienie w planach zagospodarowania przestrzennego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Nr 138 po jego utworzeniu rozporządzeniem Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gdańsku- identyfikacja użytkowników zobowiązanych do prowadzenia monitoringu wód podziemnych i gleb oraz sporządzenie wykazu piezometrów i inicjowanie obowiązku przekazywania danych o wynikach badań,- ewidencja zbiorników bezodpływowych do gromadzenia nieczystości, kontrola i likwidacja nieszczelnych szamb,- egzekwowanie systemu przyłączy do kanalizacji ściekowej na terenach wiejskich w celu eliminacji nielegalnego zrzutu ścieków,- wprowadzanie i wspieranie rolnictwa ekologicznego przez wsparcie finansowe Ośrodków Doradztwa Rolniczego, podejmujących szkolenia rolników w zakresie wprowadzania rolnictwa ekologicznego,- opracowanie i prowadzenie monitoringu zanieczyszczeń obszarowych,- opracowanie programu ograniczenia zanieczyszczeń obszarowych i sukcesywne jego wdrażanie,- upowszechnienie stosowania Kodeksu Dobrej Praktyki Rolniczej i zintensyfikowanie systemu szkoleń w zakresie wpływu działalności rolniczej na środowisko,	obszar GZWP – Rady Gmin, Właściciele szamb, Urząd Marszałkowski, Wojewódzkie Ośrodki Doradztwa Rolniczego, ZGK związki producentów, WIOŚ, Jednostki samorządu terytorialnego, Gospodarstwa rolne, RCDRRiOW w Przysieku, ARiMR			europejskiej, NFOŚiGW WFOŚiGW

Program ochrony środowiska dla gminy Solec Kujawski
aktualizacja na lata 2008-2011 z perspektywą na lata 2012-2015

Lp	Cel	Kierunki działań	Podmioty realizujące działania	Szacunkowa wielkość nakładów (tys. zł)		Źródło finansowania
				2008-2011	2012-2015	
		- budowa nowoczesnych stanowisk do składowania obornika i zbiorników na gnojówkę w gospodarstwach rolnych				
4.2	Poprawa jakości powietrza atmosferycznego					
	Cel średniookresowy do 2015 r.: - Spełnienie wymagań prawnych i standardów emisyjnych w zakresie jakości powietrza - spełnienie standardów emisyjnych z instalacji - zapobiegania niszczeniu warstwy ozonowej, - redukcji emisji gazów cieplarnianych zgodnie z ustaleniami zewnętrznymi.	Kierunki działań do 2011r.: - zamieszczanie w planach zagospodarowania przestrzennego obowiązku stosowania paliw o niskiej zawartości siarki w celach grzewczych, - wymiana pieców odlewniczych na proekologiczne tj. elektryczne, - wdrożenie systemu zbierania, opracowywania i gromadzenia informacji o zanieczyszczeniach powietrza, - wskazanie obszarów gdzie stwierdzono przekroczenie poziomów odniesienia jakości powietrza, - przedsięwzięcia ograniczające emisje pyłów i gazów, - poprawa stanu zanieczyszczenia powietrza oraz uzyskanie norm emisyjnych, wymaganych przez przepisy Unii Europejskiej, - likwidacja lub modernizacja starych kotłowni i palenisk domowych przez stosowanie urządzeń nowej generacji i zastąpienie węgla proekologicznymi nośnikami ciepła (gaz, olej, opałowy, biomasa itp.), - podłączenie terenów zurbanizowanych do miejskich sieci ciepłowniczych, - wzrost wykorzystania niekonwencjonalnych źródeł energii i zasobów odnawialnych do produkcji energii (preferencje dla energii wodnej i dla spalania biogazu oraz dla biopaliw)	Samorząd Gminy, Przedsiębiorstwa Produkcyjne, WIOŚ, Wojewoda, Starosta, zakłady przemysłowe, zarządcy dróg	2200	2650	Środki własne, Kredyt,
4.3	Poprawa jakości klimatu akustycznego					
	Cel średniookresowy do 2015 r. Zmniejszenie zagrożenia mieszkańców gminy ponadnormatywnym hałasem,	Kierunki działań do 2011 r.: - stosowanie urządzeń i środków tłumiących hałas w istniejących zakładach przemysłowych,	Zakłady, Samorząd Gminy,	300	360	

Program ochrony środowiska dla gminy Solec Kujawski
aktualizacja na lata 2008-2011 z perspektywą na lata 2012-2015

Lp	Cel	Kierunki działań	Podmioty realizujące działania	Szacunkowa wielkość nakładów (tys. zł)		Źródło finansowania
				2008-2011	2012-2015	
	zwłaszcza emitowanym przez środki transportu.	<ul style="list-style-type: none">- wprowadzenie do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zapisów poświęconych ochronie przed hałasem z wyznaczeniem stref ograniczonego użytkowania wokół terenów przemysłowych oraz głównych dróg i linii kolejowych wszędzie tam, gdzie przekraczany jest równoważ poziomu hałasu,- ochrona mieszkańców przed hałasem komunikacyjnym poprzez: budowę ekranów akustycznych i kształtowanie pasów zieleni izolacyjnej (ekrany biologiczne), wzmacnianie izolacyjności elewacji budynków narażonych na hałas (zwłaszcza domy mieszkalne, obiekty lecznictwa oraz obiekty wielogodzinnego przebywania dzieci i młodzieży)- rygorystyczna kontrola hałaśliwości pojazdów podczas przeglądów technicznych,	Wojewoda			
4.4	Ochrona przed polami elektromagnetycznymi					
	Cele średniokresowe do 2015 r. - ochrona mieszkańców gminy przed ponadnormatywnym oddziaływaniem pól elektromagnetycznych, - dążenie do utrzymania poziomów pól elektromagnetycznych środowisku dla terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową i dla terenów dostępnych dla ludności poniżej poziomów dopuszczalnych.	Kierunki działań do 2011r.: <ul style="list-style-type: none">- prowadzenie monitoringu poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku wraz z rejestrem informacji o terenach, na których występują przekroczenia dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych,- monitorowanie przestrzegania zasad ochrony ludzi przed oddziaływaniem pól elektromagnetycznych w planowaniu przestrzennym w odniesieniu do terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową i miejsc dostępnych dla ludności,- kontrole źródeł emisji pól elektromagnetycznych istniejących i nowopowstałych	WIOŚ, Inspektor Sanitarny, Wojewoda, Starosta, Urząd Miasta	25	30	PFOŚiGW, WFOŚiGW, fundusze pomocowe UE
4.5	Ochrona przed poważnymi awariami					

Program ochrony środowiska dla gminy Solec Kujawski
aktualizacja na lata 2008-2011 z perspektywą na lata 2012-2015

Lp	Cel	Kierunki działań	Podmioty realizujące działania	Szacunkowa wielkość nakładów (tys. zł)		Źródło finansowania
				2008-2011	2012-2015	
	<p>Cele średniokresowe do 2015 r.</p> <ul style="list-style-type: none">- ograniczenie skutków poważnych awarii w odniesieniu do ludzi oraz środowiska,- zmniejszanie ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych poprzez nadzór nad wszystkimi instalacjami będącymi potencjalnymi źródłami takich awarii,- dążenie do zminimalizowania ryzyka wystąpienia poważnej awarii w tym awarii będącej następstwem transportu substancji niebezpiecznych,- dążenie do zminimalizowania ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej poprzez pełną identyfikację zakładów o dużym ryzyku i zakładów o podwyższonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii.	<p>Kierunki działań do 2011 r.:</p> <ul style="list-style-type: none">- intensyfikacja inspekcji i kontroli wszystkich zakładów mogących być potencjalnymi źródłami poważnych awarii,- skuteczna egzekucja ustawy Prawo ochrony środowiska w zakresie identyfikacji zakładów o dużym ryzyku i zakładów o podwyższonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii oraz obowiązków sporządzania wymaganych dokumentacji,- edukacja społeczeństwa na wypadek wystąpienia poważnych awarii,- przeniesienie ustaleń zewnętrznych planów operacyjno – ratowniczych na inne istotne sfery zarządzania i systemy funkcjonowania obszaru, którego plany dotyczą,- upublicznienie informacji na temat poważnych awarii w sposób podnoszący świadomość społeczności lokalnych potencjalnie narażonych na skutki zdarzeń	<p>Komendant Wojewódzkiej Straży pożarnej, WIOŚ, Starostwo Powiatowe, Urząd Miasta, Urząd Wojewódzki</p>	250	250	

Program ochrony środowiska dla gminy Solec Kujawski
aktualizacja na lata 2008-2011 z perspektywą na lata 2012-2015

WYKAZ skrótów

BAT	-	Best Available Techniques (Najlepsze Dostępne Techniki)
b.d.	-	brak danych
GFOŚiGW	-	Gminny Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
NFOŚiGW	-	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
PFOŚiGW	-	Powiatowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
WFOŚiGW	-	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
GUS	-	Główny Urząd Statystyczny
GZWP	-	Główny Zbiornik Wód Podziemnych
ODR	-	Ośrodek Doradztwa Rolniczego
RLM	-	Równoważna liczba mieszkańców
RZGW	-	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej
SAPARD	-	Fundusz pomocowy Unii Europejskiej dla rolników
UE	-	Unia Europejska
UG	-	Urząd Gminy
UM	-	Urząd Miasta
UMiG	-	Urząd Miasta i Gminy
US	-	Urząd Statystyczny
UTP	-	Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy im. Jana i Jędrzeja Śniadeckich w Bydgoszczy
WIOŚ	-	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska
WSSE	-	Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna
ZGK Sp. z o.o.	-	Zakład Gospodarki Komunalnej Spółka z o.o.

